PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 239 (9544)

TRST, četrtek, 14. oktobra 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8 maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

POZDRAV SLOVENSKIM SLAVISTOM

ENOTNO NARODNO KULTURNO OBZORJE

V Trstu se zberejo danes slovenski slavisti iz SR Slovenije, avstrijske Koroške, z Goriškega in Tržaškega. Zdelo se v okviru svojega strokovnega zborovanja temeljiteje seznanijo z našo ustvarjalnostjo in delom, z našimi problemi, pa tudi z ljudmi in kraji.

Seveda jim najprej želimo, naj bo njihov dan med nami kar najbolj ploden in prijeten: da bi že mnogokdaj izraženo pozornost in solidarnost z zamejskimi Slovenci odslej opirali tudi na boljše poznavanje našega življenja in na osebna poznanstva, ki se bodo morda ob tej priložnosti spletla. Da bi začutili ta tla kot del svojega narodnega in kulturnega obzorja in, ker je večina od njih profesorjev slovenščine, to zavest in izkušnjo prenesli tudi na svoje dijake.

Dan zborovanja v Trstu pa je za tukajšnje slaviste in vse, ki bi jim morale biti slovenistične vede blizu, obenem tudi priložnost in spodbuda, da se organizacijsko utrdijo in nato ob podpori naše javnosti bolj zavzeto, predvsem pa bolj sistematično raziskujejo, utrjujejo in razvijajo naš jezik, književnost in našo kulturno bit. Ledin, ki kličejo po znanstvenem delu, je v naših bregovih posebno veliko. Prav tako se kopičijo pedagoški, pa tudi politični problemi, ki se zastavljajo slovenistom pri nas v drugačnih oblikah kot v osrednji Sloveniji, predvsem pa so vedno bolj nujni, saj je besedna kultura in kultura besede za našo narodnostno skupnost eksistenčno posebno občutljiva. Naša jezikovna in kulturna raven je v marsičem odvisna prav od izvirnih pristopov in rešitev, in te moramo le sami najti, seveda ob vsej podpori, ki nam jo bodo osrednje slovenske znanstvene ustanove in organizacije rade nudile.

Na današnjem programu v Kulturnem domu sta tudi referata o kulturi in poučevanju slovenščine pri beneških Slovencih, zborovanja pa se udeležujejo tudi koroški slavisti iz Avstrije: prvi doslej še niso imeli niti šol v svojem jeziku in še jim je zdaj potres marsikje razdejal osnove družbenega tkiva in samoniklo ljudsko kulturo; Korošce pa hoče strupena nacionalistična megla osamiti in zadušiti. — Tako je tudi skupno zborovanje slavistov v Portorožu in Trstu dokaz enotnosti in brezkompromisne zavzetosti vseh Slovencev, ko branijo svoj narodnostni in človečanski obraz.

Ta politični segment zborovanja je toliko pomembnejši, ker prireditev nikakor nima manifestativnega značaja in namena, ampak le izrazito dejavno vključuje ves slovenski prostor v sproščeno izmenjavo strokovnega in znanstvenega izkustva; in takih izmenjav in srečanj si želimo čim več.

Slovenske slaviste prav toplo pozdravljamo!

Marko Kravos

PRVI POSEGI V ZBORNICI O PRORAČUNU IN GOSPODARSKEM POLOŽAJU

Komunist Barca in socialist Labriola zahtevala spremembo vladnih ukrepov

Demokristjan Granelli opozoril, da varčevalni ukrepi ne smejo služiti samo zajezitvi inflacije

RIM, 13. — S posegom komunističnega poslanca Barce se je v poslanski zbornici začela razprava o proračunu in o gospodarskem položaju v luči vladnih varčevalnih ukrepov. O tem sta včeraj poročala poslancem ministra za proračun in zaklad. Komunistični poslanec je v uvodu ugotovil, da ljudi v tem trenutku zanima predvsem, kaj bodo parlament in stranke napravili glede vladnih ukrepov, ki zahtevajo velike žrtve delovnih ljudi. Menil je, da varčevalni ukrepi ne smejo služiti samo kritju državnega deviznega primanjkljaja, temveč morajo postati osnova za premostitev gospodarske krize.

Barca je nato opozoril, da ni mogoče spregledati, da se je pravkar sprožila ofenziva nekaterih sil ne toliko proti vladi, kolikor proti novemu političnemu položaju, ki je nastal po volitvah 20. junija in od katerega je odvisno, kako bo rešena sedanja kriza. Pri tem je poudaril, da je sedanja razprava posvečena mnogo večjim vprašanjem, kot so cena bencina, tarife javnih storitev in proračunski primanjkljaj, ker se nanaša na ustvarjanje osnove enotnosti, ki bo edina lahko rešila Italijo.

Komunistični poslanec je zatem priznal vladi, da je opustila škodljivo politiko ločenega reševanja večjih dohodkov in vprašanja naložb ter zaposlitve. Po njegovem mnenju bo treba s preusmeritvijo industrije dati zagona gospodarskemu načrtovanju, s katerim bo treba razširiti proizvajalno osnovo in s tem zagotoviti večjo zaposlitev. Nato je Barca navedel nekatere komunistične zahteve in dejal, da je treba okrepiti tudi zasebna podjetja, ki morejo imeti važno vlogo pri gospodarski obnovi. Povedal je, da so komunisti že sestavili predloge za malo in srednjo industrijo, da se odpravi parazitizem in da se jih delno razbremeni visokih socialnih dajatev. Glede podjetij z državno udeležbo, komunisti zahtevajo njihovo preureditev, da bodo lahko ustrezala gospodarskemu napredku in bila sposobna uresničiti večletne investicijske načrte. Zato je dejal, da bo moral biti sklad za preusmeritev industrije jamstvo, da denar ne bodo delili v obliki navadnih podpor, temveč za stvarno preusmeritev proizvodnje.

Za demokristjane je govoril poslanec Granelli, ki je poudaril, da je za izhod iz krize potrebna skupna obveznost sindikatov, delodajalcev in vseh ustavnih političnih sil. V ta okvir je vključil tudi pomen vladnih varčevalnih ukrepov in zakon o preusmeritvi industrije, energetskem načrtu, kmetijskem načrtu in o zaposlitvi mladine. Vsi ti ukrepi, ki zahtevajo velike žrtve, je ugotovil Granelli, bodo pripomogli k večji zaposlitvi in večjim naložbam. Zato je pripomnil, da samo boj proti inflaciji ne zadostuje in da je treba začeti ponovno z učinkovito načrtovalno politiko. Demokristjanski poslanec je pohvalil skrb finančnih ministrov, da omejijo proračunski primanjkljaj in tekoče izdatke, dejal pa je, da to še ne zadostuje.

Potem ko je govoril poslanec neodvisne levice Spaventa in ugotovil, da iz vladnih ukrepov in ministrskih poročil v zbornici ni videti alternative sedanji krizi, je socialdemokrat Vizzini dejal, da njegova stranka ne bo spremenila stališča do vlade. Dodal je, da bodo dokončno stališče o vladnem delovanju zavzeli potem ko bo Andreotti povzel razpravo in povedal, kako in koliko je vlada pripravljena spremeniti varčevalne ukrepe.

V nadaljevanju razprave je govoril tudi socialistični poslanec Labriola, ki je ugotovil, da predsednik vlade z vso silo brani vladne ukrepe in da mora prav zaradi tega upoštevati predvsem, v kakšnem položaju se nahaja v parlamentu. Labriola je dejal, da je vlada do sedaj sprejela samo varčevalne ukrepe. Ni po še nič napravila glede novih naložb in tistih ukrepov, ki naj bi pripomogli k povečanju proizvodnje in okrepitvi zaposlitve. Izrazil je nevarnost, da se znajo protiinflacijski ukrepi spremeniti v navadno deflacijsko politiko. Zato mora parlament, je ugotovil Labriola v vsej svoji odgovornosti oceniti gospodarsko politiko, ki jo predlaga vlada in korenito spremeniti vladne ukrepe.

NA KONGRESU FNSI

Protest zaradi odpustov pri neapeljskem «Mattinu»

TAORMINA, 13. — Kongres italijanskih časnikarjev bi moral pravkar pozdraviti predstavnik vlade Arnaud, ki skrbi za občila, ko so delegatom sporočili, da so lastniki (med njimi tudi javni kapital) odpustili 450 časnikarjev in tiskarjev dnevnika «Mattino» iz Neaplja.

Tajnik FNSI Ceschia je nemudoma zahteval od vlade, naj nekaj ukrene, saj je med lastniki neapeljskega dnevnika tudi državni kapital.

VODSTVO PSI

Delavci sprejmejo žrtve, če bodo zastopani v vladi

RIM, 13. — Vladne gospodarske ukrepe je obravnavalo tudi vodstvo PSI, kateremu je o stališčih stranke poročal poslanec Signorile. Potem ko je izrazil več pomislekov glede dejstva, da je vlada podražila in ne racionirala bencin, udarila po premični lestvici, ne pa po ljudeh s svobodnimi poklici ali drugimi visokimi dohodki in zaradi «zmedenosti» načrta za industrijsko preusmerjanje, je Signorile poudaril, da je glavno vprašanje «političnega značaja». Delavci so pripravljeni sprejeti tudi določene odpovedi, je poudaril Signorile, če se jim dajo politična jamstva, da bo vlada tokrat gospodarila po novem. To je pa mogoče doseči le, če so v vladi delavski predstavniki neposredno zastopani. Konkretno, je dejal Signorile, je to naloga, pred katero so levičarske stranke. Potrebno je spremeniti politični okvir in premostiti sedanjo obliko vlade.

WASHINGTON, 13. — Ameriški predsednik Ford je skleni., da bo dostavil Izraelu nekatere vrste izredno močnega orožja, s katerim ne razpolagajo niti v okviru NATO. Gre za nekatere izredno nevarne bombe, kakršne so ZDA uporabljale v Vietnamu.

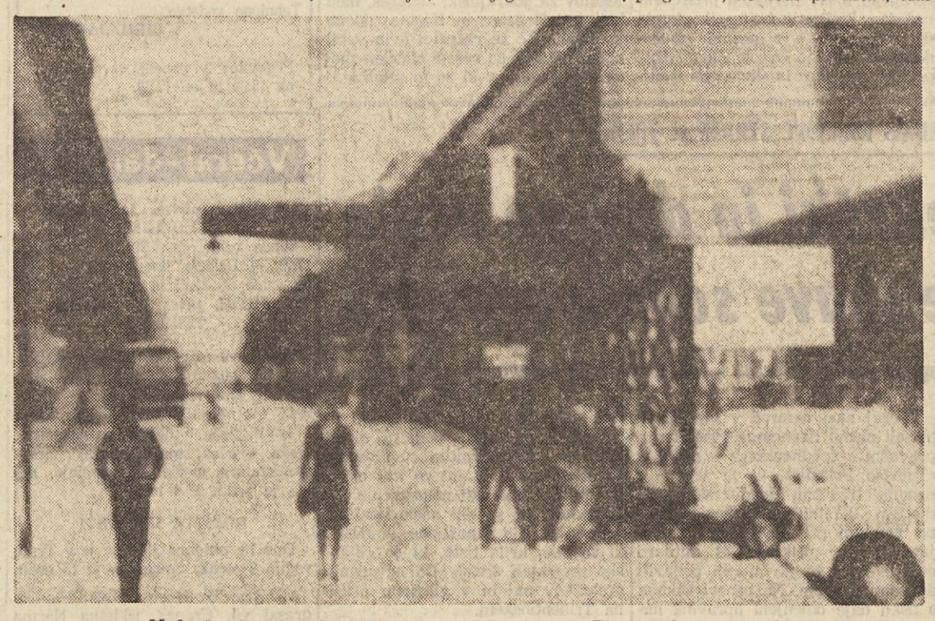

Med včerajšnjo stavko v Turinu je delo v tovarnah Fiat popolnoma izumrlo

RAZPRAVA V SINDIKALNIH ORGANIZACIJAH O OBLIKAH SINDIKALNEGA BOJA

Vodstvo sindikalne federacije bo odločalo o splošni stavki za naložbe in zaposlitev

Na pritisk sindikatov odloženo povišanje telefonskih in električnih tarif

RIM, 13. — Ob zaključku zasedanja glavnega sveta CGIL so soglasno odobrili predlog, da mora CGIL dati pobudo za enotne in skupne boje v tovarnah, mestih in deželah z zahtevami po večji zaposlitvi, izboljšanju položaja na Jugu in zaposlitvi mladine. O teh zahtevah bo jutri dopoldne razpravljalo tajništvo sindikalne federacije, ki bo pripravilo gradivo za skorajšnje zasedanje izvršnega odbora, na katerem bodo dokončno sklepali o organiziranih bojih vseh delavcev proti vladnim ukrepom, za naložbe in za stvarno izboljšanje gospodarskega položaja.

V resoluciji, ki so jo sprejeli na zasedanju CGIL, je rečeno, da vladni ukrepi ne ustrezajo potrebam za dejansko spremembo sedanje gospodarske politike in potrebam po socialni pravici, ki jo zahtevajo delavske množice. V tej zvezi resolucija poudarja, da stavke, ki bodo proglašene, ne bodo protestne, temveč bodo delavci z njimi poudarili svojo doslednost v boju za izboljšanje delovnih pogojev. Resolucija se zaključuje z ugotovitvijo, da se sindikat strinja z varčevalno politiko, ki pa mora pripeljati do dejanskega razvoja naložb in zaposlitve.

Tajništvo sindikalne federacije kovinarjev pa sporoča, da bo jutri na seji izvršnega odbora predlagalo enotni sindikalni federaciji vsedržavno stavko, da se dosežejo korenite spremembe vladne gospodarske politike. Z vsedržavno stavko se strinjajo mnoge pokrajinske in deželne sindikalne organizacije, medtem ko je vodstvo CISL danes sporočilo, da je vsedržavna stavka v sedanjem trenutku neprimerna in da je treba zagovarjati delavske pravice z razčlenjenimi sindikalnimi pobudami.

Zaradi dosedanjih stališč v zvezi z obliko boja proti vladnim varčevalnim ukrepom se bo jutri zjutraj sestalo tajništvo vsedržavne sindikalne federacije in določilo enotno stališče vseh sindikatov CGIL - CISL in UIL, da se dosežejo spremembe vladnih ukrepov. Kot smo že omenili, bo o morebitni vsedržavni stavki odločal izvršni odbor vsedržavne sindikalne federacije, ki se bo sestal v Rimu 19. in 20. t.m. Seje izvršnega odbora se bodo udeležili tudi deželni sindikalni predstavniki in voditelji sindikalnih strok CGIL - CISL in UIL. Proučili bodo vladne ukrepe o gospodarski politiki in o varčevanju, nakar bodo odločili, kakšno stališče mora zavzeti sindikalno gibanje do teh vprašanj. Uvodno poročilo na seji bo imel glavni tajnik UIL Benvenuto.

Medtem ko sindikalna vodstva odločajo o obliki nadaljnjega sindikalnega boja, so včeraj v Turinu sindikalne organizacije CGIL - CISL - UIL priredile štiriurno splošno stavko, katere se je udeležilo več kot 700 tisoč delavcev. Dopoldne so uprizorili številne manifestacije in sprevode v Turinu in drugih mestih v pokrajini. Stavka je popolnoma uspela. Tiskarji in časnikarji so stavkali včeraj, tako da danes v Turinu ni izšel noben dnevnik.

Tajništvo milanske federacije CGIL - CISL - UIL pa je sklenilo, da bodo v okviru «tedna boja» na deželni ravni in na osnovi izoblikovanja stališč vsedržavne federacije priredili 20. oktobra splošno stavko vseh delovnih strok od 9. do 13. ure. V tem okviru bo tudi enotno sindikalno zborovanje.

Na pritisk sindikalnih organizacij je vlada odložila jutrišnjo sejo medministrskega odbora za cene, na kateri bi morali določiti povišanje telefonskih in električnih tarif. CGIL, CISL in UIL so sporočile vladi, da ne sprejemajo teh podražitev in da se ne bodo udeležile srečanja z vlado, ki je bilo določeno za danes popoldne v palači Chigi. Po odložitvi seje medministrskega odbora, so vlada in sindikati razpravljali o telefonskih in električnih tarifah, niso pa prišli še do nobenega dogovora. Tako predstavniki vlade kot predstavniki sindikatov so po sestanku izjavili, da je bilo današnje srečanje «poizvedovalnega značaja» in da bodo na prihodnjih pogovorih gotovo našli pravilno pot. Zvezni tajnik CGIL Didò je poudaril, da bodo sindikati potrebovali najmanj dva tedna, da sestavijo svoje predloge.

RIM, 13. — Skoraj soglasno (nasprotoval je samo misovec) je preiskovalna komisija parlamenta sklenila «arhivirati» primer o demnevnih odgovornostih Andreottija v škandalu Lockheed, ki ga je sprožil tednik «Espresso». Po zaslišavanju ameriških prič, domnevnih avtorjev objavljenih lažnih pisem in časnikarjev je komisija prišla do gotovosti, da je obtožba bila lažna in povsem neutemeljena.

NAD PETSTO UDELEŽENCEV ZBRANIH V PORTOROŽU

Kosovel, Cankar, Kette in pesništvo NOB tematika prvega dne zborovanja slavistov

Danes se bodo slovenski slavisti preselili za en dan v Trst
Predavanja bodo obravnavala zamejske teme od šolstva do jezika

PORTOROŽ, 13. — Danes se je v Portorožu pričelo zborovanje slovenskih slavistov, ki bo trajalo do sobote. V dvorani Avditorija se je zbralo nad petsto udeležencev iz vse Slovenije in iz slovenskega zamejstva. Zborovanje je začela predsednica Slavističnega društva dr. Breda Pogorelec, prisotne pa sta pozdravila predsednik Skupščine občine Piran Ivan Bažec in predstavnica Zavoda za šolstvo pri SRS Alenka Aškerc - Mikeln, prisoten je bil tudi predsednik Obalne konference SZDL Črtomir Kolenc.

Pozdravom je sledil strokovni del srečanja. Prvi je spregovoril dr. F. Zadravec, ki je prebral referat z naslovom «O poeziji Srečka Kosovela», v počastitev Kosovela ob 50-letnici njegove smrti. Zadravec je v svojem prispevku analiziral konstante Kosovelovega pesništva, pesnikovo estetsko zavest in umetniško teorijo. Dr. Zadravec je nato pretehtal razmerje med teorijo in prakso pri Kosovelu. Ugotovil je, da je kraški pesnik odklanjal bodisi ideološko umetnost, bodisi nevsebinsko estetiziranje. Za Kosovela je bilo temeljno umetniško načelo človek, v umetnosti naj izstopa človečnost, forma je le izraz človeških hotenj in čustev. Poleg tega mora biti umetnost etična, človeka mora očiščevati in zdramiti v njem hrepenenje po lepoti. V vozlišču socialnih in eksistencialnih vprašanj mora človek poiskati svoj smisel in svoje razloge za bivanje. Iz ostrih disonanc naj zraste novi človek.

Z referatom dr. F. Bernika «Cankarjeva zgodnja proza» so slavisti počastili stoletnico Cankarjevega rojstva. Dr. Bernik je v svojem referatu orisal značilnosti Cankarjeve proze od začetnih del pa do romana Na klancu. Cankar je prešel od začetnih vplivov naturalizma k subjektivnejši prozi. Vedno bolj je v svojem pisanju uveljavljal dekadenco in simbolizem, opuščal pa je golo objektivno deskripcijo. Odpiral se je tudi socialnim vprašanjem in uveljavljal humor in satiro. Avtorjeva hotenja so potem dozorela v roman Na klancu.

Spominu Ivana Cankarja se je oddolžil tudi prof. Jože Koruza z referatom «Ivan Cankar in današnja dramatika». Koruza je analiriral vplive Cankarjeve dramatike na sodobno gledališko snovanje. Omenil je režiserje in izvirne avtorje. Jasno je, da je vsaka generacija razumevala Cankarja na drugačen način in odkrivala v njem času primerne razsežnosti. Povojni socialni realisti so poudarjali Cankarjeve socialne probleme, kasnejši režiserji pa so odkrivali v Cankarjevih delih psihološke motive in fantastiko. Naj omenimo interpretacije režiserjev kot so Janko Jan, Dušan Moravec, Herbert Grün, Andrej Hieng, Jože Javoršek in drugi. Cankar je vplival tudi na avtorje dramskih del, treba pa je poudariti, da so se pisatelji šestdesetih let skušali izogibati raznim vplivom.

Dr. Boris Paternu je govoril o «Neznanem NOB pesništvu». Dejal je, da je v teku široka akcija, ki naj pripomore pri zbiranju še neznanih partizanskih tekstov. Pri neznanih tekstih se seveda srečujemo z vrsto dilem. Prva je, ali naj neznano NOB pesništvo uvrstimo med folkloro ali med umetne pesmi. Vprašanje je tudi kolektivna lirika. Dr. Paternu je poudaril, da je imelo znano in neznano NOB pesništvo skupno generativno matrico. Tri so bile njegove temeljne ideje: trpljenje, upanje, upor. Narodna obramba je bila imperativ vseh pesnikov.

M. Stanonik je govorila o zbiranju in obdelavi neznanih pesmi iz NOB. Dejala je, da je do sedaj zbranih približno 6.000 pesniških enot, nato je pozvala vse prisotne naj kakorkoli pomagajo pri zbiralni akciji.

S. Fatur je prebral referat «Poskusne šolske interpretacije pesmi Dragotina Ketteja». Bistvo referata je bilo, kako približati osnovnošolskim in srednješolskim dijakom nekega pesnika. Referat je obravnaval metodiko podajanja pesmi. Kette je služil kot praktični zgled.

A. Glazer je govorila o «Periodizaciji slovenske mladinske književnosti». Poudarila je, da je treba mladinsko književnost vključevati v književnost nasploh. Vsako obdobje je pustilo svoj pečat tudi v mladinski književnosti.

Š. Barbarič je prebral referat «Morje v slovenskem pesništvu XIX. stoletja». Pri referatu je upošteval Prešerna, Levstika, Jenka, Gregorčiča, Stritarja in Aškerca.

Dr. Janez Rotar je govoril o Vladimirju Nazorju. Letos proslavljamo stoletnico Nazorjevega rojstva in potrebno je, da se tudi Slovenci oddolžimo njegovemu spominu. Rotar je dejal, da je Nazor Slovencem zelo blizu, saj je v njegovem delu veliko potez, ki so značilne za slovenske avtorje. Analiziral je Nazorjev opus bolj s sociološkega vidika.

M. Mate je govoril o življenju in delu Bora Stankoviča. Njegov referat je bil informativnega in bolj splošnega značaja.

Predavanja je zaključil D. Stefanija z referatom o makedonskem piscu Bora Stankoviču.

Jutri se bodo slavisti preselili v Trst, kjer bodo v Kulturnem domu (pričetek ob 9. uri) nadaljevali svoje predavanje, ki bo posvečeno zamejskim temam od šolstva do jezika. Predavanjem lahko prisostvuje tudi javnost.

V petek se bo zasedanje končalo v Portorožu z občnim zborom Slavističnega društva.

ACE MERMOLJA

OBISK ČLANA DIREKCIJE KPI V JUGOSLAVIJI

Pajetta in Grličkov o odnosih med partijama

Dotaknila sta se tudi aktualnih vprašanj mednarodnega delavskega gibanja in krize na Bližnjem vzhodu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 13. — Na vabilo predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije je danes prispel na enodnevni delovni obisk v Beograd član direkcije in tajništva CK KP Italije Giancarlo Pajetta. Na beograjskem letališču sta ga pozdravila tajnik v izvršnem komiteju ZKJ Aleksandar Grličkov in načelnik oddelka za mednarodne odnose in zveze v partijskem predsedstvu Vladislav Obradović. Kot so sporočili, sta se popoldne Grličkov in Pajetta že pogovarjala, in sicer sta v duhu tesnega medpartijskega sodelovanja drug drugega seznanila o dejavnosti jugoslovanske oziroma italijanske partije na mednarodnem področju ter razpravljala o aktualnih gibanjih v mednarodnih odnosih. Pri tem sta, kot pravi sporočilo, ki ga objavlja Tanjug, izmenjala mnenja o rezultatih pete vrhunske konference neuvrščenih in o sedanjih razmerah krize na Bližnjem vzhodu. Dotaknila sta se tudi dogajanj v mednarodnem delavskem gibanju po konferenci komunističnih in delavskih partij Evrope. Grličkov in Pajetta sta obravnavala tudi sodelovanje med ZKJ in KPI. Pri tem sta oba izrazila zadovoljstvo nad stanjem teh odnosov in naglasila, da je že ustaljena praksa kratkih delovnih srečanj in informativnih pogovorov vidnih predstavnikov dveh partij velik prispevek k bogatenju medsebojnih odnosih ter k utrjevanju medsebojnega zaupanja in sodelovanja.

VLADO BARABAŠ

Predsedstvo SFRJ o odnosih z Avstrijo in Bolgarijo

BEOGRAD, 13. — Predsedstvo Jugoslavije je na današnji seji, ki jo je vodil podpredsednik Vidoje Žarković, obravnavalo tudi nekaj aktualnih zunanjepolitičnih vprašanj. Na seji, ki so se je udeležili tudi drugi najvišji funkcionarji federacije ter predsedstev republik in pokrajin, so obravnavali in odobrili delo jugoslovanske delegacije, ki se je od 22. do 27. septembra letos v Sofiji pogovarjala z bolgarskimi zastopniki o stanju in razvoju odnosov med državama. Kot so sporočili, je predsedstvo obravnavalo tudi jugoslovansko-avstrijske odnose po sklepu avstrijske vlade o preštevanju manjšin, s čimer Avstrija krši državno pogodbo.

V. B.

Še dva potresna sunka v Furlaniji

VIDEM, 13. — Po daljšem premirju se je zemlja v Furlaniji in Benečiji spet stresla. Prejšnjo noč, ob 3.49 je potresni sunek dosegel 4,4 stopnje Richterjeve (oziroma 6,5 stopnje Mercallijeve) lestvice. V tistem trenutku je nad Furlanijo divjalo neurje z nalivom. Nekaj zidov se je porušilo, vendar ne poročajo o večji škodi, kar je sicer že skoraj nemogoče, če pomislimo, da so prizadeti kraji dejansko sami kupi ruševin.

Sunek so začutili tudi v Vidmu, v Trstu (v višjih nadstropjih) in Ljubljani. Drugi sunek, 5. stopnje Mercallijeve lestvice, so zabeležili ob 8.40 zjutraj.

JOHANNESBURG, 13. — Iz ameriških diplomatskih krogov ter iz krogov OZN poročajo, da je mozambiška vlada baje dala dovoljenje Sovjetski zvezi, da si uredi na otoku med Maputom in Beiro ladijsko oporišče za svoje pomorske in letalske enote v Indijskem oceanu.

ČEDALJE VEČJA GOTOVOST, DA SO ČANG ČING IN DRUGI RES ZAPRTI

ČETVERICO BAJE OBTOŽUJEJO PONAREJANJA MAOVE OPOROKE

Rahlo upanje, da bo razplet sedanje krize pomagal k ureditvi odnosov s Sovjetsko zvezo

PEKING, 13. — Kot poroča dopisnica agencije ANSA Ada Principalli je očitno, da so voditelji «radikalne skupine iz Šangaja» zares v hišnem priporu ali celo za zapahi. Občutek prevladuje, da so ljudje s ceste bili s tem že seznanjeni, medtem ko tisk polagoma pripravlja javno mnenje na uradno sporočilo. Kajti nobenega dvoma ni, da je to najhujša politična kriza na Kitajskem po letu 1938, ko je partiji grozil razkol in je krmilo prevzel v roke sedaj pokojni Maocetung.

Ljudje so zaprepaščeni, saj je težko verjeti, da so tako znani voditelji, ki so bili na «hierarhični lestvici» kitajskega protokola na drugem, tretjem, petem in šestem mestu kovali zaroto.

Mnogi razumejo uradni «no comment» za katerim se skrivajo kitajski glasniki kot tiho sporočilo, da vendar ne drži vse, kar piše zahodni tisk. Res ne drži, da bi kitajska vojska obkolila nekatera vseučiliška poslopja, čeprav se širijo govorice o tem, da so policisti odpeljali nekaj študentov politehnika in nekaj pisateljev, ki so veljali za pobornike Maove vdove Čang Čing. Prav tako je dober znak, da so vesti o aretacijah resnično dejstvo, da so izginile iz uradov in fotografskih agencij slike starega političnega vodstva, predvsem pa slike «četverice iz Šangaja».

Česa pa pravzaprav dolžijo Maovo vdovo in ostale? Po nekaterih govoricah naj bi jih zalotili, ko so skušali ponarediti «Maocetungovo oporoko» v lastno korist. Vendar pa je ta verzija preveč «pravljična». Bolj je verjetna druga verzija, da je prve dni oktobra (6. in 7. oktobra) zasedal CK KP Kitajske in da se je četverica radikalnih voditeljev» uprla sklepom večine, ki se je osnovala med pristaši Hua Kuofenga in zmernimi strujami.

Da bo to verjetno držalo, dokazuje tudi pisanje partijskega glasila Ženminžibao (Ljudski dnevnik) ki obnavlja resolucijo Maocetunga o izključitvi nekega voditelja iz leta 1938. V Maovem dokumentu so ponovljena pravila notranjepartijskega življenja: 1. Posameznik naj se podredi organizaciji, 2. manjšina naj se podredi večini, 3. nižje stopnje so podrejene višjim, 4. vsa partija je podrejena centralnemu komiteju. «Kdor krši ta osnovna pravila», je tedaj zapisal Maocetung,» je desničar, razkolnik in ga je treba izključiti.»

Iz dejstva, da partijsko glasilo obnavlja primer Čang Kuo taa iz preteklosti (leta 1938, ko je Maocetung kljub kritikam tovarišev vzel za ženo Čang Čing), sklepajo komentatorji, da se «radikalci» niso hoteli podrediti večini v centralnem komiteju. Morda so poskusili (ne ve se kako) sprožiti kako novo kampanjo proti partijskemu vodstvu po zgledu «kulturne revolucije» šestdesetih let in v ta namen izkoristiti «lažni Maov testament», o katerem govori prva «legendarna» verzija dogodkov.

Komentarji v tujini so zaenkrat previdni, očitno zato, ker vsi pričakujejo uradno sporočilo. V Sovjetski zvezi pa ne skrivajo upanja, da se bodo v doglednem času odnosi med državama (in partijama) izboljšali. Časnikar Viktor Louis ki velja za poluradnega glasnika Kremlja, je zapisal za neki britanski časopis, da se utegnejo odnosi izboljšati razmeroma naglo. Nekateri pa ugotavljajo, da je TASS sporočila, da je na Kitajsko odletel namestnik glavnega pogajalca, ki je po činu general.

Nekateri vidijo «dober znak» tudi v izjavi, ki jo je zunanji minister Čao Kuan-hua izrekel med kosilom s francoskim predsednikom Giscardom v Parizu: «Nismo mi začeli spora s Sovjeti.»

Ta stavek se da razumeti kot poziv SZ, naj stori prvi korak k pomirjevanju, obenem pa izključuje globlje ideološke spore, ob katerih bi razprava o tem, kdo je prvi začel bile brez smisla.

Interpretacijo o dogodkih na Kitajskem ima tudi Tanjug, ki meni, da gre predvsem za spor okoli gospodarskih smernic in v tem okviru obnavljanje večine, ki je že svoj čas podpirala Čuenlaja in njegov pragmatizem.

Vsekakor pa v jugoslovanskih krogih poudarjajo, da ima KP Kitajske zelo dolge izkušnje in bo torej znala pozitivno premostiti sedanji kritični trenutek.

ZA IZHOD IZ KRIZE NA TRŽAŠKI OBČINI IN POKRAJINI

DANES DRUGO ZAPOREDNO SREČANJE TAJNIKOV STRANK USTAVNEGA LOKA

Torkov sestanek koristen kljub pomanjkanju konkretnih rezultatov Pokrajinski svet se bo sestal jutri, občinski svet pa šele 26. oktobra

Danes popoldne bo v občinski palači druga runda srečanja med pokrajinskimi tajniki strank ustavnega loka, ki so se v noči med torkom in sredo razšli, ne da bi našli izhoda iz političnе krize, ki že nekaj mesecev paralizira upravno delovanje obeh tržaških izvoljenih svetov, občine in pokrajine. Že samo dejstvo, da bo danes novo srečanje, dokazuje, da prvi sestanek le ni bil povsem neploden. Če ne drugega, so bile vsaj bolj točno določene točke, glede katerih ni soglasja in katerim bo posvečena današnja druga runda.

Prvo srečanje med pokrajinskimi tajniki strank ustavnega loka je bilo izredno dolgo, saj je trajalo od sedmih zvečer tja do treh ponoči, s kratko prekinitvijo okrog enajstih, ko so se udeleženci sestanka podali v bližnji bife na mrzlo večerjo. Ker konkretnih rezultatov še ni bilo in ker so vsa vprašanja še odprta, je razumljivo, da udeleženci srečanja niso hoteli dati predstavnikom tiska informacij o poteku srečanja. Upati je, da bodo danes rezultati konkretnejši in da bo javnost o njih obveščena. Vsekakor pa je znano, kateri so glavni problemi na dnevnem redu (o njih smo že večkrat pisali v našem dnevniku), na torkovem srečanju pa je bil govor prav o vsem. Predstavniki vseh strank ustavnega loka (razen liberalcev, ki se niso udeležili srečanja) so se izrekli proti hipotezi prisilne uprave, seveda pa so problemi zapleteni in same izjave proti komisarski upravi prav gotovo niso dovolj, da bi preprečili imenovanje komisarja.

Časa na razpolago za dosego morebitnega dogovora pa je izredno malo. Že jutri se sestane pokrajinski svet, ki ima sicer na dnevnem redu le tekoča upravna vprašanja, kljub temu pa se verjetno ne bo mogel izognit, kočljivim političnim problemom. Občinski svet pa se bo prvič po poletnem premoru sestal šele 26. oktobra, kot so sklenili na včerajšnjem sestanku z županom Spaccinijem načelniki svetovalskih skupin. Nekateri so sicer pritiskali, da bi se svet sestal že prihodnji teden, do odložitve pa je prišlo na zahtevo demokristjanov, ki bodo prihodnji teden «zasedeni» zaradi prihoda vsedržavnega voditelja posl. Granellija v naše mesto. Načelniki svetovalskih skupin so se tudi dogovorili, da bodo naslednje seje 5., 8. in 12. novembra. Na prvi seji bodo na vrsti samo upravna vprašanja, na naslednjih pa se bo svet ukvarjal z nekaterimi važnimi problemi, predvsem na urbanističnem področju, kot so vprašanja variante za področja v javno korist, podrobnostnega načrta za zgodovinsko središče, perimetracije kraških naselij, uresničitve številnih javnih del ter pravilnika rajonskih okrožij.

O specifično političnih problemih je včeraj v našem mestu razpravljala tudi svetovalska skupina KD v deželnem svetu, ki se je sestala pod predsedstvom načelnika skupine Biasuttija ob navzočnosti deželnega tajnika Colonija in predsednika deželnega odbora Comellija. Med drugim je bila potrjena podpora sedanjemu centrističnemu odboru ter so bile še enkrat zavrnjene vse kritike opozicije na račun njegovega delovanja v korist prebivalstva področij Furlanije in Benečije, ki jih je prizadel potres. Sam Biasutti je na primer v svojem poročilu govoril o «sterilnosti akritičnega napada na delovanje dežele».

● **Na pobudo** «lotta continua», «četrte internacionale» in «avanguardia operaia» bo danes ob 17.30 na trgu pri Sv. Jakobu javna manifestacija proti vladnim ukrepom o varčevanju, v podporo delavskim bojem in za zaščito zaposlovanja in življenjske ravni ljudskih množic.

SEMINAR O INTEGRACIJI

Dr. Padoa o vlogi tržaških zavarovalnic

Fabio Padoa, podpredsednik zavarovalnice Assicurazioni Generali, ki je bil pred kratkim izvoljen za predsednika evropskega odbora zavarovalnic, bo danes govoril o temi «Zakonodaja EGS na področju zavarovalništva: vloga tržaških zavarovalnic». Predavanje spada v seminar o evropskem integracijskem procesu, ki ga prireja tržaška sekcija evropskega federalističnega gibanja in bo ob 18. uri v konferenčni dvorani Assicurazioni Generali v Ul. Trento št. 8.

● **Drevi ob 20. uri** bo na krajevnem sedežu KPI pri Magdaleni na Reški cesti 7 javna razprava na temo: «Zakonski predlog KPI o splavu».

SEJA SINDIKATA SLOVENSKE ŠOLE

Danes, 14. oktobra, ob 17. uri bo seja sindikata. Na dnevnem redu bodo: razprava o slovenskem šolskem okraju, o delu deželne šolske komisije za slovensko šolo, o splošnih sindikalnih zahtevah slovenskega šolskega osebja.

Na sinočnjem sestanku staršev šoloobveznih otrok so odločili, da ne bodo, zaradi nesprejemljivega ukrepa šolskega skrbništva, danes poslali svojih otrok v šolo. Obenem bo šla danes zjutraj delegacija staršev s protestnim pismom na šolsko skrbništvo. Drevi pa bo spet sestanek staršev

Gledališča

POLITEAMA ROSSETTI

Drevi, ob 20.30, izven abonmaja Garinei in Giovannini predstavljata «Amori miei» Jaie Fiastrija z Ornello Vanoni. Duiliem Del Pretejem, Gianricom Tedeschijem. Predprodaja vstopnic in rezervacije pri osrednji blagajni Pasaže Protti 2, od danes dalje 20 odst. popusta abonentom Teatra stabile.

VERDI

Od danes dalje bodo pri gledališki blagajni sprejemali od 9.30 do 13. in od 16.30 do 19. ure rezervacije abonmajev za operno sezono 1976/77. Medtem ko bodo abonenti prejšnjih sezon lahko potrdili rezervacije za rede A, B, C, D, E in S, bo na razpolago ljubiteljem glasbe nov abonma za šest predstav.

Slovensko planinsko društvo Trst izreka svojemu članu, bivšemu odborniku in priljubljenemu fotoreporterju

MARIU MAGAJNI

ob njegovi 60-letnici iskrene čestitke in voščila

Ediju Gomizlju je žena Anica povila krepko hčerko

DAMIJANO

Vso srečo na življenjski poti ji želijo nonoti obenem pa čestitajo staršem

GLASBENA MATICA - TRST

KONCERTNI ABONMA

Sezona 1976-77 Kulturni dom v Trstu

23. 10. 1976: **OKTET GALLUS** — 13. 11. 1976: **KOMORNI ORKESTER «PRO MUSICA»** iz Beograda, dirigent Djura Jakšič, solist Vladimir Škerlak - violina — 2. 12. 1976: **PEVSKI ZBOR RTV LJUBLJANA,** dirigent Marko Munih — 20. 12. 1976: **KOMORNI ORKESTER «F. BUSONI»,** dirigent Aldo Belli, solist Mojca Šiškovič - klavičembalo — 19. 1. 1977: **SIMFONIČNI ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE,** dirigent Boris Švara, solist Neva Merlak - klavir — 12. 2. 1977: Marjan Kozina: Ekvinokcij - opera v 4. dejanjih. **SOLISTI, ZBOR IN ORKESTER LJUBLJANSKE OPERE,** dirigent Ciril Cvetko — 8. 3. 1977: **ORKESTER GLASBENE MATICE,** dirigent Oskar Kjuder, solist Irena Grafenauer - flavta — 23. 3. 1977: **JANEZ LOVŠE,** klavirski recital — 16. 4. 1977: **SLOVENSKI KOMORNI ORKESTER,** dirigent Anton Nanut, solist Črtomir Šiškovič - violina

Cene abonmajev

Parter redni	12.000 lir	Balkon redni	10.000 lir
Parter znižani	10.000 lir	Balkon znižani	8.000 lir

Mladinski in invalidski 4.000 lir

Vpis in dvig abonmajev v pisarni Glasbene matice, Ulica R. Manna 29 — tel. 418-605 od 10. do 12. in od 16. do 18. ure. Lanski abonenti lahko potrdijo svoj sedež do 15. oktobra

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST

Kulturni dom

Repertoarna obveznost iz pretekle sezone

GEORGES FEYDEAU

Champignol ali vojak po sili

(voudeville v treh dejanjih)

Prevod **Janez Negro**
Besedilo pesmi **Miroslav Košuta**
Scena **ing. Niko Matul**
Kostumi **Ksenija Jeričević**
Glasba **Aleksander Vodopivec**
Plesi **Janez Mejač**

Režija MARIO URŠIČ

V soboto, 16. t.m., ob 20.30

V nedeljo, 17. t.m., ob 16. uri

Rezervacija vstopnic vsak dan (razen nedelje) od 10.30 do 12.30, prodaja eno uro pred začetkom predstave pri blagajni Kulturnega doma, tel. 734-265.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST

Kulturni dom

GOSTOVANJE LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA IZ LJUBLJANE

Svetlana Makarović

SOVICA OKA

Režija in obnova predstave **MATJAŽ LOBODA**

Osnutki za lutke in sceno **JAKA JUDNIČ**

Pesmi uglasbila **SVETLANA MAKAROVIČ**

Glasbena oprema in priredba **FRANCI OGRIZEK**

Izvedba lutk **JANKO ŠTEFE**

Izvedba kostumov **BECA ŠTUPNIK**

Izvedba scene **VOJKO ŠTUHEC, SALKO BAŠIĆ**

Tehnično vodstvo **CIRIL JAGODIČ**

Ponovitev v ponedeljek, 18. t.m., ob 15.30 in ob 17.30.

Prosveta

Danes, 14. oktobra, ob 16. uri bo v Prosvetnem domu na Opčinah prva pevska vaja novoustanovljenega mladinskega pevskega zbora. Vabljeni so vsi učenci in dijaki od 9. do 14. leta starosti.

Kino

Ariston 16.30 «Stop a Greenwich Village». Igra S. Winters. Barvni film.
Mignon 16.30 «Eva nera». Igrata Lara Gemser in Jack Palance. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Nazionale 16.00—22.15 «Africa erotica». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16.00 «Brutti, sporchi e cattivi». Igra Nino Manfredi. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Fenice 15.30 «Barry Lyndon». Igrata Marisa Berenson in Ryan O'Neal.
Excelsior 15.30 «Mr. Klein». Jeanne Moreau in Alain Delon.
Eden 16.30 «Lo stallone». Igrata Gianni Macchia in Dagmar Lassander. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Ritz 16.00 «Novecento - atto I». Igrata Robert De Niro in Gerald Depardieu. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Aurora 16.30 «La vendetta dell'uomo chiamato cavallo». R. Harrys.
Capitol 16.30 «L'adultera». Igra Barbara Bouchet. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.30 «Angeli dell'inferno sulle ruote». Igrata Anam Roark in Sabine Scharf. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Moderno 16.00 «Signori e signore». Barvni film. Igra G. Moschin. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Filodrammatico 16.30 «Il penetrante profumo dell'adulterio». Igra Sandra Tournier. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Impero 16.00 «L'uomo che cadde sulla terra». Igra David Bowie. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Vittorio Veneto 16.30 «La sculacciata». Igrata Sidne Rome in Antonio Solinas. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Ideale 16.00 «Dramma della gelosia: tutti i particolari in cronaca». Barvni film. Igrajo M. Vitti, M. Mastroianni in G. Giannini.
Astra 16.30 «Bisturi, la mafia bianca». Igrata G. Ferzetti in E. M. Salerno. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Abbazia 16.30 «Fammi male e coprimi di violenza». Igra J. Raynaud. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Radio 16.00 «Vedo nudo». Igrata Nino Manfredi in Silva Koscina.
Volta (Milje) 16.00 «Capucetto rosso». Barvna pravljica.

Izleti

SPDT priredi v nedeljo, 17. t.m. avtobusni izlet na Predmejo z vzponom na Čaven in Kucelj. Odhod avtobusa ob 7.15 izpred sodnije na Foro Ulpiano.

PD F. Venturini - Domjo organizira 17. oktobra izlet na Otočec - Novo mesto (cena 8.000 lir, kosilo vključeno). Vpisovanja sprejemamo v hotelu «Sonja» od 20.45 do 21.30 vsak dan razen ob sobotah. Vabljeni.

SPDT priredi 3. in 4. novembra dvodnevni avtobusni izlet na otok Cres z ogledom Malega in Velikega Lošinja. Prenočevanje s polpenzionom v Malem Lošinju. Vpisovanje v uradu ZSŠDI, Ul. Geppa 9, tel. 31-119 do 26. oktobra.

PD Rdeča zvezda obvešča vse izletnike, da bo odhod avtobusov v nedeljo, 17. t.m., ob 6.30 iz Gabrovca nato bodo avtobusi šli še mimo Samatorce, Saleža, Zgonika, Repniča in Briščikov.

Prispevki

V počastitev spomina Julija Pavletića, očeta našega sodelavca Bojana darujejo uredništvo in uprava Primorskega dnevnika in uslužbenci ZTT: za spomenik padlim v NOB iz Škednja, s Kolonkovca in od Sv. Ane 11.000, za TPPZ 4.000, za RMV 3.000, za TFS «Stu ledi» 13.000, za Bor 5.000, za Dijaško matico 12.000, za Glasbeno matico 3.000 in za ŠD Polet 1.000 lir.

V počastitev spomina Julija Pavletića daruje Silvana Malalan 3.000 lir za Dijaško matico.

Mali oglasi

ZAMENJAM dvosobno najemno 70 kv. m veliko stanovanje v središču Ljubljane za podobno na Primorskem. Ponudbe: ADIT - 61001 Ljubljana, p.p. 171.

ITALIJANSKA ŠOLA ZAHTEVA UČILNICO SLOVENSKE ŠOLE PRI DOMJU

Slovenski starši odločno zavračajo «salomonsko» razsodbo skrbništva

Slovenske matere preprečile zasedbo - Šovinistični izpadi nekaterih italijanskih mater - Nakazane možne rešitve

Pouk na slovenski osnovni šoli pri Domju se je začel v ponedeljek, 11. t.m., ker niso bila prej dokončana dela za popravila in dograditev. Šolniki in starši so zavihali rokave, da bi bili šolski prostori čimprej nared. Kazalo je, da se bo pouk redno nadaljeval, toda razmere so se nenadoma zaostrile in so nastale težave, napeto ozračje, ker italijanska šola zahteva še eno učilnico, ki naj bi jo odstopila slovenska šola. Ta zahteva je seveda razburila slovenske starše, ki so se energično postavili v obrambo svoje šole. To je prišlo do izraza na skupnem sestanku v torek zvečer, še bolj pa včeraj dopoldne, ko je skupina italijanskih mater hotela vdreti v slovensko šolo in zasesti učilnico. Ni jim uspelo, ker so se slovenske matere postavile kot živ zid na hodniku in jim tako preprečile dostop v učilnico. Nekatere italijanske matere so tudi ob tej priliki pokazale svojo nestrpnost ter sovražno razpoloženje do Slovencev z vzkliki: «Siete una minoranza, quattro gatti, e tanti privilegi» (Dobesedno: «Manjšina ste, štiri mačke, pa toliko privilegijev»). Šolski kuharici pa je najbolj razjarjena zabrusila «Sciava še malico jim nosi» (otrokom slovenske celodnevne šole op. ur.).

Podobno vzdušje je bilo na torkovem sestanku, ko so nekatere italijanske matere začele protestirati, ker je didaktični ravnatelj Škrinjar spregovoril slovensko. Tak nastop italijanskih mater na hodniku, je seveda motil pouk in razburil otroke. Italijanski didaktični ravnatelj je nastopil, da so se umaknile. Nato sta oba didaktična ravnatelja odšla na šolsko skrbništvo in približno ob 14. uri ustno obvestila slovenske starše o «salomonski» razsodbi namestnika šolskega skrbnika. Rešitev naj bi bila v skupni uporabi učilnice, ki jo ima slovenska celodnevna šola za skupinsko delo, in sicer tako, da bi dopoldne imel v tistem prostoru pouk italijanski razred, takoj zatem pa bi bil na razpolago slovenski šoli. (Slovenska šola ima svoje prostore v pritličju, italijanska pa v I. nadstropju).

Tako rešitev so slovenski starši energično odbili, ker ne bi bila sploh rešitev, ker bi bila prizadeta slovenska šola, ker so druge realne možnosti. Poleg vsega pa vidijo slovenski starši v tem nevarnost nadaljnjega širjenja dokler ne bi bilo več prostora za slovensko šolo.

Za italijanski razred je na razpolago primerna učilnica v prostorih italijanske šole v Ricmanjih, tri učilnice pa so prazne na italijanski šoli v Naselju sv. Sergija, ki je prav blizu. Tako blizu, da dobra polovica dijakov italijanske srednje šole v Dolini prihaja iz tega naselja. Učenci bi se lahko vozili v Ricmanje ali v Naselje sv. Sergija s šolskim avtobusom, kakor se že vozijo učenci, ki obiskujejo slovensko celodnevno šolo Ricmanje - Domjo. Ne gre torej za hudo pomanjkanje prostorov, ampak za pomanjkanje dobre volje in strpnosti. Zato upravičeno pričakujemo, da bo šolsko skrbništvo pravično ukrepalo, ne na škodo slovenske šole, in brez šovinističnega ščuvanja, kajti domačini — Slovenci spoštujejo Italijane in so za mirno sožitje, branijo pa svojo šolo in svoje pravice.

«Moji ljubezni» z Ornello Vanoni

Zabaven, speven in kot je moderno — malce seksi neuradni začetek nove gledališke sezone v gledališču Rossetti. Zanj je poskrbela uigrana in verzirana skupina, ki jo sestavljajo pevka in subretka Ornella Vanoni, znani igralec Gianrico Tedeschi in bolj filmsko, kot odrsko poznani Duilio del Prete ter za seksi dodatek Grazia Buccella, z glasbeno komedijo «Moji ljubezni» (Amori miei) Jaie Fiastri v režiji Garineia in Giovanninija, koreografiji žnanca iz tržaških operet Gina Landija in glasbo Bruna Canfore.

Zgodba sama po sebi je preprosta in ravno prav banalna za to zvrst odrskih del, priznati pa je treba, da je spretno in duhovito zapletena, polna dokaj posrečenih situacij, tu in tam celo briljantno komična in za konec dovolj originalna, da lahko kljub vsemu zabava gledalca, ki se mu zahoče po dnevnem naporu nekoliko razvedrila.

Tokrat ne gre za običajnega moškega z ženo in ljubico, marveč za žensko z dvema možema hkrati in kar je najbolj nerodno, za otroka v sebi, za katerega je treba šele ugotoviti očetovstvo. Po prebrisani intrigi se moža na pol medsebojno spoznata in igrata vsak svojo vlogo, huje pa je za protagonistko, ki mora v eni osebi igrati dve pa vendar isto žensko. Konča se seveda tako, da vsakemu podari svojega otroka, ker rodi dvojčka.

Ornella Vanoni je pevsko seveda brez konkurence, pa tudi igralsko ni napačna. Nasprotno velja za oba moška protagonista, da sta, zlasti Tedeschi, igralsko zelo učinkovita. Melodije so spevne in scena zelo gibljiva.

V SOBOTO V DOLINSKI OBČINSKI TELOVADNICI

Večer zborovske pesmi s pevci iz Fivizzana, Boljunca in Doline

Toskanski zbor «La montanara» v gosteh dolinskega zbora «Vodnik»

Prosvetni delavci društva Valentin Vodnik ne mirujejo. Ni se še poleglo navdušenje nad obiskom koroških pevcev iz Radiš, ko je že na sporedu novo gostovanje. Na obisk prihajajo pevci zbora «La montanara» iz Fivizzana (Massa Carrara). Skupno z zborom France Prešeren iz Boljunca in Valentin Vodnik iz Doline bodo nastopili na večeru zborovske pesmi v soboto, 16. t.m., ob 20.30 v občinski telovadnici v Dolini.

Za slovensko publiko bo to prav gotovo prijetna novost. Malokrat imamo namreč priliko slišati italijanske zbore, kajti s tržaškimi italijanskimi zbori stikov ali skupnih nastopov sploh ni, od drugod pa prihajajo v goste večinoma slovenski zbori ali zbori drugih narodov Jugoslavije.

Večer je pomemben tudi zato, ker se počasi prebija led, ki obdaja slovensko manjšino v Italiji. Led zapostavljanja, preziranja in neupoštevanja, ki so ga umetno ustvarili določeni krogi italijanske večine, da bi problematiko čimbolj prikrili in da bi zanjo vedelo čim manj ljudi. Drugje po Italiji zaradi tega ne poznajo slovenske problematike, ne poznajo nacionalne nestrpnosti in sovraštva in je njihov odnos do naše manjšine odprt in prijateljski. To so osebno doživeli dolinski pevci ob priliki gostovanja v Fivizzanu, ko so bili deležni izredno toplega sprejema v prijateljskem prisrčnem vzdušju. Zbližanje kulturnih skupin iz osrčja Italije z našimi slovenskimi bo bistveno pripomoglo do drugačnega pristopa in odnosa do manjšinske problematike.

Za same dolinske prosvetarje pa je tudi dolžnost, da prijaznim Toskancem povrnejo gostoljubnost, katere so bili deležni pri njih. Pripravili so jim program obiskov, da bi iz naših krajev odnesli čim lepši vtis. To prav gotovo ne bo težko, saj si bodo v nedeljo in ponedeljek ogledali v spremstvu dolinskih prosvetarjev tudi nekatere najlepše predele Slovenije. Tu se bodo sestali s predstavniki pevskega zbora iz Krope, s katerim bodo navezali stike za izmenjavo gostovanj v prihodnjem letu.

Pojasnilo odbora VZPI-ANPI iz Križa

Odbor sekcije VZPI - ANPI iz Križa pri Trstu nas je naprosil za objavo naslednjega pojasnila:

«Iz vašega poročila o pokrajinskem kongresu VZPI - ANPI v Trstu, objavljenem 12. t.m., ni razvidno, v čigavem imenu sta posegla v razpravo Dušan Košuta (katerega ponovni predlog za ustanovitev preiskovalne komisije je kongres sprejel) in Ferdinand - Gigi Bogatec. Želimo pojasniti, da sta bila posega izrečena v imenu in po nalogu našega odbora. Pojasniti želimo še, da je bilo na našem občnem zboru 2. okt. 1976 soglasno izvoljenih 21 delegatov za pokrajinski kongres, med katerimi Bogatec in Košuta, dočim je ostalih 27 še razpoložljivih vabil odbor razdelil po našem občnem zboru med tovariše, ki so to želeli.»

Z ZASEDANJA DEŽELNEGA TEHNIČNEGA ODBORA

Odobreni načrti za gradnjo novih vodovodnih naprav

S črpanjem podzemeljskih voda v spodnji Soči bodo zagotovili večjo dobavo pitne vode tržaški pokrajini

Deželni tehnični odbor, ki se je v teh dneh sestal pod predsedstvom odbornika za javna dela Rigutta, je odobril načrt za izkoriščanje podzemeljskih vodnih žil ob levem bregu spodnje Soče in s tem za ureditev vprašanja vodne dobave tržaški pokrajini. Istočasno je odbor sprejel načrt za kratkoročno in prehodno ureditev vodne dobave z ustreznim prečiščevanjem tekočih vod pri Mošćenici. Načrta je podrobno orisal glavni ravnatelj Acegata inž. Castaldi.

Za ta nov način reševanja problema dobave pitne vode Trstu in okolici so se odločili potem ko so ugotovili, da se v daljši perspektivi ni mogoče več zanašati izključno na Timav, ki je poleg vsega tudi precej onesnažen. Načrt za črpanje vode iz Soče obsega izgradnjo dveh stolpov, štiriinvajsetih arteških korit, dveh vodovodnih napeljav v dolžini 13 km in pol ter večjega nabiralnika. Predvideni stroški presegajo 21 milijard lir. Poleg tega predvidevajo, da bodo gradbena dela zelo dolga. Drugi, kratkoročnejši načrt obsega tudi celo vrsto del, kot so gradnja nabiralnikov ter namestitev vodovodnih cevi.

● **Drevi ob 18. uri** bo v tržaški občinski galeriji odprl razstavo svojih del tržaški slikar Claudio Cernigoj. Razstava bo trajala do 21. t.m.

Protest sindikatov zaradi menjave proge ladje C. Colombo

Na seji tajništva pokrajinske federacije CGIL - CISL - UIL so razpravljali o domnevnem predlogu pomorske družbe Italia, da bi premaknili zadnjo postajo prekooceanske ladje Cristoforo Colombo iz Trsta v Neapelj. Ladja opravlja progo iz Evrope v Južno Ameriko in nazaj.

Tajništvo sindikalne federacije obsoja ta ukrep, ki gre proti vsem načelom industrijske preosnove. Odgovorni tajniki sindikalne federacije so poslali ministru trgovinske mornarice protestni telegram, v katerem zahtevajo, če je vest seveda resnična, takojšnjo razveljavitev tega ukrepa.

PO PRIJAVI FINANČNE STRAŽE IZ TRENTA

Valutni prekrški in davčne utaje predmet preiskave sodnih organov

Upravnik podjetja «Tomaso Prioglio» zanika obtožbe - Nekaj zapornih nalogov že podpisanih?

Prvi rezultati preiskave o valutnih prekrških in o znatnih davčnih utajah, ki jo vodijo finančni stražniki iz Trenta v sodelovanju s tržaškimi agenti, so dvignili precej prahu in ni izključeno, da bo v kratkem prišlo do novih, prav tako pomembnih, presenečenj.

Včeraj smo namreč v uredništvu prejeli pismo Francesca Prioglia, upravnika špediterskega podjetja «Tomaso Prioglio», ki je skupno z drugim tržaškim špediterskim podjetjem «Fratelli Prioglio» obtoženo valutnih prekrškov za 57 milijard lir ter prikritja 34 milijard dohodkov, ki bi jih morali prijaviti davčnim uradom. Na osnovi zakona o tisku daje omenjeni upravnik naslednja pojasnila:

1. Podpisano podjetje ni nikoli zagrešilo nobenega valutnega prekrška in odgovorni organi, to je italijanski urad za tuje valute in zakladno ministrstvo, niso do danes «ugotovili» ničesar;

2. O domnevnem prikrivanju dohodkov neposrednemu obdavčevanju ni podpisanim nikoli nihče ničesar očital;

3. Podjetju ni znano, da bi kdorkoli prijavil sodišču Francesca Prioglia zaradi navedenih dogodkov;

4. Podpisano špeditersko podjetje ni nikoli samostojno izdelovalo trgovskih listin, temveč je delovalo vedno v okviru svoje inštitucionalne dejavnosti, ki spoštuje valutne, carinske in zdravstvene zakone.

Francesco Prioglio daje ta pojasnila zaradi «neosnovanih in demagoških» vesti, ki bi lahko «neupravičeno» vzbujale preplah.

Vendar bo bolje, da na kratko obnovimo, za kaj pravzaprav gre. V torek smo prejeli tiskovno poročilo o tem, da so sodnim oblastem prijavili Luciana in Francesca Prioglia, upravnika tržaških špediterskih podjetij «Fratelli Prioglio» in «Tomaso Prioglio», Alda Filinoija, direktorja podružnice v Fortezzi, Daria Casagrandeja, direktorja podružnice v Brixnu in še 46 oseb. Obtožba naj bi se glasila: večkratne goljufije, poneverbe upravnih listin

Vse se je pričelo v Fortezzi, kjer imata tržaški podjetji svoji podružnici. Tam so finančni stražniki ugotovili, da sta se podjetji ukvarjali s protizakonitim uvažanjem živine za zakol. V bistvu naj bi se uvozniki posluževali ponarejenih dokumentov, ki so bili naslovljeni na neobstoječa in izmišljena podjetja, ki so tako krila tiste, ki so dejansko prejemali živino. Do navedenih prekrškov naj bi v glavnem prišlo na Tridentinskem.

Kljub zagotovilom upravnika Francesca Prioglia in njegovemu zanikanju ter zavračanju vsake odgovornosti, obstaja dejstvo, da finančni stražniki nadaljujejo s preiskavo, ki naj bi jo vodil namestnik državnega pravdnika dr. Brenci (čeprav nam je namestnik državnega pravdnika dr. Travella rekel, da je na dopustu). Brenci naj bi celo že pripravil nekaj zapornih nalogov za glavne obtožence. Preiskava je usmerjena predvsem v preverjanje bančnih dokumentov, iz katerih naj bi finančni stražniki ugotovili, kdo je dobival uvoženo živino in katera podjetja so zainteresirana pri ogoljufanju države. Finančni stražniki so o zadevi obvestili tudi državni urad za tujo valuto in zakladno ministrstvo, ki bosta proučila vso dosedaj zbrano dokumentacijo.

Veliko jasnejša je zadeva tržaške družbe «Emma Semprevivo e Giuseppe Villardita», ki posluje z valutami in ki ima menjalnico na Borznem trgu. Po odkritju približno petih tisočev zlatih funtov (okrog 40 kg zlata) na mejnem prehodu pri Ponte Chiasso, je tržaška finančna straža odkrila, da je omenjena družba izvažala znatne vsote italijanske valute v Švico, tam kupovala šterlinge, jih tihotapila v Italijo ter jih nato prodajala tržaškim bankam. Šlo naj bi za 12 milijard izvožene italijanske valute ter obenem za davčno utajo dohodkov v višini 10 milijard lir.

Neizkušeni in naivni roparji že za zapahi

Vsa zadeva je bolj komična kot resna. V ponedeljek zvečer so trije mladi, dva fanta in eno dekle, vstopili v tobakarno na križišču med Ul. Nordio in Ul. Crispi ter so meni nič tebi nič planili na prodajalca, 48-letnega Emilia Crevatina. Mladeniča sta ga pretepla, dekle pa je pobralo ves denar iz blagajne ter še nekaj desetin paketov cigaret.

Prodajalec, ki se je moral zateči v bolnišnico, je agentom opisal napadalce oziroma roparje: dekle je nosilo značilen krzneni plašč, eden izmed dveh mladeničev je bil zelo visok, drugi pa precej nižji. Karabinjerji so že po 32 urah zasačili naivne in neizkušene roparje. Le-ti so namreč ostali v mestu in se skupaj sprehajali. Dekle je celo obdržalo isti plašč. Do aretacije je prišlo ponoči pri Nabrežini.

Prišli so iz Zagreba in so ostali brez denarja. Ob prihodu v Trst so se namestili v hotelu Italia, po ropu pa so se preselili v hotel Perù. Ob aretaciji so imeli še nekaj nad sto tisoč lir (porabili so jih baje le 4.500) in približno 30 zavojev cigaret. Nazadnje naj navedemo še imena. Najstarejši je 21-letni Mladen Adanić, z njim je bil še 17-letni bratranec Marjan ter 16-letna Vesna G. Vsi trije iz Zagreba.

Včeraj - danes

DANES, četrtek, 14. oktobra
NEDELJKO

Sonce vzide ob 6.20 in zatone ob 17.21 — Dolžina dneva 11.01 — Luna vzide ob 21.27 in zatone ob 11.51.

JUTRI, petek, 15. oktobra
TEREZIJA

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 19.3 stopinje, najnižja 15.3, ob 19. uri 15.3 stopinje, zračni pritisk 994,5 mb narašča, veter jugovzhodnik 3 km/h, nebo 9 desetnik pooblačeno, vlaga 85-odst., morje skoraj mirno, temperatura morja 20.4 stopinje, dežja je padlo 17.4 mm.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 13. oktobra 1976 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 15 oseb.

UMRLI SO: 89-letna Maria Pia Degrassi vd. Crepaz, 66-letna Norma Paoletti vd. Zuani, 79-letni Giovanni Simeone, 52-letna Leda Farra por. Venutti, 72-letni Lorenzo Noghera, 76-letna Emilia Fulizio vd. Novak, 78-letna Flaminia Giovannetti vd. Bourlot, 62-letni Vladimiro Valentincic, 84-letna Emilia Bukovich vd. Novelli, 77-letni Giuseppe Caracristi, 84-letna Rosaria Pangher vd. Dorolo, 77-letna Francesca Ribich por. Ban, 79-letni Antonio Sisto, 87-letna Santa Benvenuto vd. Degrassi, 62-letna Ida Minca.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Esculapio, Ul. Roma 15; INAM Al Cammello, Drevored XX. Septembra 4; Alla Maddalena, Ul. dell'Istria 35.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Al Corso, Korzo Italia 14; Prendini, Ul. Cecellio 24; Serravallo, Trg Cavana 1.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. št. 732-627.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel 226 165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje, Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

S TORKOVE SEJE KONZULTE ZA ZAHODNI KRAS

Na Općinah bodo ustanovili službo prve pomoči in kliničnih pregledov

Problem kriškega slovenskega otroškega vrtca pred dokončno rešitvijo?

V torek zvečer se je sestala na Proseku rajonska konzulta za zahodni Kras. Najdlje so razpravljali o Ul. S. Nazario v proseškem begunskem naselju, prišlo je tudi do burnih posegov, tako je svetovalec Zacchigna zagrozil z odstopom, ker se po njegovem vsa zadeva še ni premaknila z mrtve točke, obljubam sledijo zavlačevanja in metanje pristojnosti na različne organe. Predsednik konzulte je prikazal dosedanje pobude in povedal, da je vse na dobri poti, obstaja pa birokratska pot, ki je večkrat neumestno dolga. Prav zato so z večino glasov odobrili pobudo, da pošljejo političnim predstavnikom pismo, v katerem jih bodo spomnili na dane obljube. Slovenski predstavniki pa so prikazali neumestno strumentalizacijo tega problema, ki ruši sožitje med tu živečima narodoma.

Nedvomno pa je bila najvažnejša točka torkove seje poročanje dr. Budina, ki je orisal novo socialno službo, ki bo v kratkem delovala na pobudo repentabrske odbornice Baissove. Na Općinah bodo tako ustanovili službo prve zdravniške pomoči, ker je tržaška bolnišnica za prebivalce Krasa predaleč. Istočasno bo v prostorih openskega sanatorija delovala tudi služba za klinične izvide, s tem bo prihranjena zamudna pot v mesto za vsak najenostavnejši laboratorijski pregled. Nova služba ne bo bremenila občin, zanjo bo skrbelo socialno skrbstvo in razne delavske zavarovalnice. Člani konzulte so pozitivno ocenili to pobudo, pripomnili pa so, naj bi ta služba prve pomoči veljala tudi za otroke, da ne bi prišlo do neprijetnih situacij, da je za vse posege pristojna le tržaška otroška bolnišnica. Člani konzulte so se nato seznanili s stanjem v kriškem slovenskem otroškem vrtcu. Občinska odbornica za šolstvo Bennijeva je sprejela zahteve staršev, da se bo slovenski vrtec preselil v poslopje italijanske osnovne šole, v spoštovanju samostojnosti in neodvisnosti od italijanske šole. V nadaljevanju so razpravljali o najrazličnejših problemih, ki težijo naše vasi, o kriški mrtvašnici, ki jo je treba čimprej popraviti, o trgovinah delavskih zadrug, ki postopoma zginjajo iz naših vasi. Tako so zaprli trgovino v Križu, kar je povzročilo povišanje cen živil, saj ni več konkurence, ki so jo predstavljale delavske zadruge. Zato bo morala tudi konzulta zavzeti jasno stališče o tem problemu. Pred zaključkom se je razvila še zanimiva razprava o prometnih vezah z mestom, ki so nezadostne in jih je treba ojačiti. Zadnja točka je bil pregled načrtovane pešpoti iz Grljana v Sesljan. Slišali smo marsikatero pikro pripombo na ta račun; v glavnem se temu ne nasprotuje, a pomisliti je treba tudi na nevzdržno stanje poljskih poti, ki so za vaščane važnejše. To so bili predvsem pomisleki kriških predstavnikov.

Nova zakonska osnutka svetovalske skupine KPI

Svetovalska skupina KPI v deželnem svetu je te dni predložila dva nova zakonska osnutka, od katerih se prvi nanaša na poslovanje Krožnega sklada za gospodarske pobude na Tržaškem in Goriškem in deželne finančne družbe «Friulia», drugi pa predlaga vrsto sprememb v besedilo nedavnega deželnega zakona o priznavanju posebne odškodnine nameščencem krajevnih uprav, ki delujejo na potresnem območju.

Osnutek, ki se nanaša na poslovanje Krožnega sklada in deželne finančne družbe, se zavzema za razširitev demokratičnega nadzorstva nad podeljevanjem večjih posojil. Kar zadeva poslovanje Krožnega sklada, komunisti konkretno predlagajo, naj se deželna uprava pred formulacijo mnenj v zvezi s posojili v višini nad 3 milijarde lir predhodno posvetuje s pristojno komisijo deželne skupščine. Mnenje komisije je po predlogu KPI potrebno tudi za posojila v vrednosti nad 1 milijardo lir, ko gre za operacije, dovoljene v okviru tistega dela Krožnega sklada, ki ga neposredno finansira deželna uprava. Kar se tiče poslovanja finančne družbe Friulia pa se komunisti zavzemajo za to, da bi bilo mnenje pristojne komisije deželnega sveta predpisano za vsak finančni posег v višini nad 500 milijonov lir.

Zakonski osnutek o delovanju nameščencev krajevnih uprav na potresnem območju pa ima namen razširiti olajšave, ki so bile tem nameščencem priznane z deželnim zakonom štev. 31 iz letošnjega leta — tudi za ta zakon so dali pobudo komunisti — tudi na tiste občine v goratih predelih naše dežele in ob obali, v katere so se zatekli brezdomci po majskem oziroma po septembrskem potresu.

Cocianni - sindikati: razgovor o prevozih

Deželni odbornik za prevoze Cocianni se je s predstavniki sindikalnih organizacij pogovoril o nekaterih problemih s področja prevozov, med drugim o tarifah, o brezplačni prevozni službi za delavce in študente s področij, ki jih je prizadel potres, ki so se preselili v obmorske letoviščarske kraje, o načrtu za avtobuse in končno o večletnem načrtu državnih železnic.

Med drugim je Cocianni privolil v predlog o ustanovitvi delovne skupine, ki se bo prvič sestala v petek, 22. oktobra, v Trstu, da bi proučila vprašanje tarif. Poročal je tudi o pripravah deželnega zakonskega osnutka o brezplačnem prevozu delavcev in študentov s prizadetega področja in o načrtu za modernizacijo javnih prevoznih sredstev v deželi.

Videzi starega Trsta na Gradu sv. Justa

Na Gradu sv. Justa in sicer v prostorih tako imenovanega Bastione fiorito je bilo predsinočnjim zelo živo. Odprtje velike kolektivne razstave, ki so jo pod okriljem avtonomne ustanove za turizem in gostinstvo organizirale vse tri sindikalne organizacije, je privabilo veliko ljudi. To je razumljivo, saj se razstave pod naslovom «Videzi starega Trsta» udeležuje nič manj kot 77 tržaških likovnikov. Pravzaprav je poslalo na razstavo svoja dela še več tržaških slikarjev in je zato posebna izbirna komisija imela veliko dela. Menimo, da bi bila lahko še bolj stroga, kljub temu pa nudi sedanja razstava, ki bo trajala do 24. t. m., kar dostojen pregled zanimivih motivov, ki prikazujejo v glavnem stari Trst, oziroma Trst, kakršnega si nekateri likovniki zamišljajo, da je bil nekoč.

Razstavo je odprl predsednik turistične ustanove poslanec inž. Giorgio Tombesi, nekaj misli o njej pa je nanizal še umetnostni kritik Claudio Martelli. Kot smo že rekli, bo razstava trajala do 24. t. m. in je občinstvu za ogled sleherni dan, torej o praznikih in delovnih dneh od 10. do 13. ter od 16. do 19. ure.

S SEJE DEVINSKO - NABREŽINSKEGA OBČINSKEGA SVETA

ŽUPAN ŠKERK OBŠIRNO POROČAL O DEJAVNOSTI OBČINSKE UPRAVE

Pooblastilo županu, da najame 570 milijonov lir posojila za gradnjo devinske šole - Na dražbi oddana dela za gradnjo nadvoza v Vižovljah

V torek se je po daljšem poletnem premoru zopet sestal občinski svet devinsko - nabrežinske občine. Kot je običaj ob začetku jesenskega zasedanja je tudi tokrat župan Škerk poročal o dejavnosti občinske uprave v poletnih mesecih. Najprej je seveda poročal o začetku šolskega leta in o stanju šolskih poslopij. Najbolj pereče je stanje v devinski osnovni šoli, kjer je poslopje v izredno slabem stanju; sedaj že pripravljajo načrte za novo šolo, ki bo stala 750 milijonov lir. Že v torek je bila na dnevnem redu seje razprava o tem vprašanju. Kar zadeva otroške vrtce, je župan dejal, da je občinska uprava sklenila, da bo predlagala občinskemu svetu, naj starši otrok plačujejo po 6.000 lir mesečno za hrano v otroških vrtcih. Dejal je, da je občinska uprava naletela na ugoden odziv pri starših, kar zadeva to vprašanje, in da so bili protesti le na zborovanju v Devinu, to pa od premožnejših slojev.

Škerk je nato govoril o urbanističnih vprašanjih in naglasil, da je občina premostila težave, ki so nastale v gradbeni komisiji in proučila že vse prošnje za gradbena dovoljenja, razen za nekatere stanovanjske bloke in za dve veliki lotizaciji, od katerih zadeva ena zahodni del Sesljanskega zaliva. Na področju zdravstva uspešno deluje brezplačna injekcijska služba, v kratkem pa bodo uvedli tudi službo za merjenje krvnega pritiska. Občina je pozorno spremljala dejavnost novoustanovljenega konzorcija za prevoze. Od konzorcija je zahtevala postavitev dvojezičnih napisov, ki pa jih še niso izvedli. Naročili s tudi tri avtobusne čakalnice, ki jih bodo namestili v Sesljanu, Devinu in Štivanu.

Na področju javnih del je župan omenil, da so bila oddana na dražbo dela za gradnjo nadvoza nad železnico v Vižovljah; občina je tudi poskrbela za sestavo odvetniškega kolegija, ki brezplačno zagovarja enajst domačinov, ki so zaradi protesta proti zaprtju zapornic v Vižovljah obtoženi železniškega bloka.

Sledila je vrsta vprašanj svetovalcev, med katerimi so nekatera, ki zadevajo urbanistiko, zelo pomembna in se bomo k njim še povrnili.

Občinski svet je nato soglasno odobril obračun za leto 1975 in izvolil za preglednike računov za leto 1976 svetovalce Beltraminija, Zanevro in M. Terčonovo. Sledila je razprava o osnovni šoli v Devinu. Odbornik Depangher je v lastnem imenu naglasil, da bi bilo treba za to gradnjo nameniti vsa razpoložljiva sredstva, torej tudi tisti denar, ki ga je občina prejela za nekatere športne naprave in za Kulturni dom v Nabrežini, za katerega je na razpolago 65 milijonov lir. Načelniki svetovalskih skupin strank ustavnega loka pa so si bili edini v tem, da bo treba vsaj del vsote, namenjene gradnji Kulturnega doma, res porabiti za to strukturo. Zato je občinski svet pooblastil župana, naj najame posojilo 570 milijonov lir, to je vsoto, ki jo občina še potrebuje, da krije predvidene izdatke za gradnjo devinske šole.

NA SREDNJI ŠOLI V DOLINI

Koristno srečanje profesorjev in učiteljev

Na pobudo profesorskega zbora srednje šole S. Gregorčič iz Doline so se v torek srečali profesorji in učitelji, ki poučujejo na osnovnih šolah v Bregu.

Kot je ravnatelj dr. Aldo Štefančič omenil v uvodu, je bil namen tega sestanka predvsem pogovor in izmenjava mnenj o delu z mladino in vzpostavitev tesnejših vezi med srednjo in osnovno šolo. Poudaril je, da obe šoli delata za isti cilj in pri istih otrokih; profesor nadaljuje le delo, ki ga je z otrokom začel učitelj. Več stvari loči eno šolo od druge, z večjim sporazumevanjem in medsebojno koordinacijo pa se lahko doseže boljše rezultate v prid naše mladine, je naglasil Štefančič in nadaljeval, da mora biti vzgoja na šoli vedno na prvem mestu. Zaključil je z ugotovitvijo, da bi bilo treba pogosteje izmenjavati mnenja, primerjati učne načrte 5. razreda osnovne šole in 1. razreda srednje šole, pregledati obravnavano snov in usklajevati to delo.

Didaktični ravnatelj osnovnih šol Stanislav Škrinjar je poudaril, da je to srečanje zelo pozitivno in koristno. Omenil je namen osnovne šole, to je dati osnove o vseh vedah, s katerimi se bo otrok srečaval v življenju in ga obenem uvajati v delovno življenje. Dotaknil se je tudi problema preusmeritve na naših šolah na predmetne učitelje.

V nadaljevanju se je razvila plodna in poglobljena debata, iz katere so izhajali problemi šole, kot pomanjkanje kadrov in primernih učbenikov, slaba šolska podlaga, večje zahteve manjšinske mladine in drugo. Prisotni so se tudi razgovarjali o sistemu poučevanja in ravnanja z današnjo mladino.

Ob koncu nadvse koristnega srečanja so se prisotni domenili za ponovni sestanek, na katerem bi še poglobili načeto razpravo.

PODARITE SI PAMETNO DARILO: ZAVAROVALNO POLICO

as AUTO SICURA VAREN AVTO

KI ŠČITI VSE: TUDI ZAVAROVANCA, VOZNIKA IN NJUNE SVOJCE

Lloyd Adriatico

ASSICURAZIONI

poiščite v "PAGINE GIALLE" pod geslom "ASSICURAZIONI" agencijo Lloyd Adriatico, ki Vam je najbližja.

ZGRADILA NAJ BI GA MEDNACIONALNA DRUŽBA ROCHE

Dileme okoli izgradnje obrata za proizvodnjo vitamina C v Tržiču

Javna oblast, ki bo dala denar za izgradnjo kemičnega obrata, naj zagotovi popolno varnost za ljudi in okolje

Predlog mednacionalne družbe Roche, da si zgradi v industrijski coni v Tržiču industrijski obrat za proizvodnjo vitamina C, je bil predmet razprave na običajni tedenski seji enotne pokrajinske sindikalne federacije CGIL, CISL, UIL. Sindikalisti so preučili ta predlog v luči gospodarskega razvoja Posočja kakor tudi ob upoštevanju vseh možnih nevarnosti za zastrupljevanje okolja. Podjetje namreč ne daje nobenih jamstev za nedotakljivost okolja in se bodo zato morale javne oblasti ter družbene sile, potem ko se bodo seznanile s tehnološkim postopkom, odločiti, ali naj privolijo v izgradnjo tega obrata ali ne.

Javna oblast pa te pravice in tudi dolžnosti nima samo zaradi očuvanja javnega zdravja, ampak tudi zaradi javnih sredstev, ki jih bo investitor prejel iz krožnega sklada. Ker bodo za izgradnjo tega obrata potrošili veliko javnega denarja in ker bo ob tako velikih naložbah zagotovljenih razmeroma malo delovnih mest, obstaja resna nevarnost, da bo zmanjkalo javnega denarja za druge industrijske pobude v naših krajih in s tem tudi denarja za odpiranje novih delovnih mest za mlade delavce in žensko delovno silo.

Ker smo bili v zadnjem času priča številnim primerom okuženja človekovega okolja s strupenimi plini, ki jih spuščajo v zrak, vodo in na zemljo kemične tovarne, je potrebno, da se celotna družba seznani s tehnologijo proizvodnje, da dobi vsa potrebna jamstva, ki bodo že pred samim pričetkom gradnje tega kemičnega obrata v celoti pomirila tako delavce, ki bodo v njem zaposleni, kakor tudi prebivalstvo.

Sindikalna federacija se v celoti zaveda svoje odgovornosti pri reševanju tega vprašanja ter bo v kratkem sklicala posvet, na katerega bo povabila predstavnike vsedržavne enotne sindikalne federacije kemičnih delavcev kakor tudi deželna sindikalna telesa.

David Sošol (KPI) predsednik konzulte

Na sinočnji otvoritveni seji rajonske konzulte za Pevmo, Oslavje in Štmaver so za predsednika izvolili Davida Sošola, člana komunistične partije. Na isti skupščini so podprli resolucijo, v kateri izražajo vso solidarnost slovenskim bratom na Koroškem.

Jutri v Doberdobu seja občinskega sveta

V Doberdobu bo jutri, v petek, 15. oktobra, ob 14. uri v sejni dvorani osnovne šole redna seja občinskega sveta. Na dnevnem redu seje so poročila župana in interpelacije ter predlogi, odobritev sklepov ožjega odbora za pomoč starejšim in onemoglim v Forni di Sopra in za izredna vzdrževalna dela v otroškem vrtcu in v osnovnih šolah. Odobrili bodo tudi obračun za prevoz dijakov v lanskem šolskem letu ter imenovali preglednike zaključnega računa za finančno leto 1976. Na dnevnem redu imajo točko o korektivni in diferencialni telovadbi, o odstopu občinskega zemljišča zasebniku, o nakupu parcele pred doberdobskim pokopališčem in o spremembi proračuna za tekoče leto.

Danes sestanek vodstva IV. prometnega področja

Danes se bo v Tržiču sestalo vodstvo četrtega prometnega območja. Na dnevnem redu je odobritev proračuna za leto 1977 in določitev datuma za sklic občnega zbora, ki bo predvidoma ob koncu tega meseca.

Odobrene podpore za goriške dijake

Na ponedeljkovi seji občinskega sveta v Gorici so svetovalci odobrili porazdelitev 32.679.055 lir deželnega prispevka za dotacijo dijakom za nakup šolskih knjig. Posebna komisija, ki jo je svoj čas izvolil občinski svet, je pregledala prošnje, ki jih je bilo več kot 1.600 in je, na podlagi priloženih izjav o davčni prijavi, sestavila lestvico dijakov, ki so dobili ta prispevek. Gre za 463 dijakov nižjih srednjih šol in za 407 dijakov višjih srednjih šol. Ker je šlo v tem primeru za prispevek za prejšnje šolsko leto, so načelniki skupin sestavili resolucijo, s katero zahtevajo od dežele, da pohiti z letošnjo dotacijo.

Danes se bodo v dvorani trgovinske zbornice zbrali lastniki hiš, ki bodo tudi v Gorici ustanovili sekcijo vsedržavnega združenja lastnikov hiš. Poleg tega pa bodo razpravljali tudi o vprašanju najemnin in o zakonskih osnutkih, ki so jih stranke predložile v parlamentu.

V Tržiču rajonski mestni stražniki

Tržiška občinska uprava je te dni uvedla posebno nadzorno službo. V okviru mestnih stražnikov deluje poseben oddelek — vigili del quartiere. Med glavnimi nalogami nove službe je predvsem preprečevanje kaznivih dejanj v posameznih mestnih četrtih (tatvine, ropi, vlomi itd.) ter nadzorstvo nad izvajanjem splošnih in občinskih higienskih predpisov.

V SOBOTO V GORIŠKEM VERDIJU

Gostovanje kulturnih skupin Italijanov iz Istre in z Reke

Prireditev je omogočila deželna uprava s sodelovanjem Zveze Italijanov za Istro

V okviru kulturnih stikov med našo deželno upravo in italijansko narodnostno skupnostjo, ki živi v Jugoslaviji, pride v soboto do javnega nastopa raznih italijanskih kulturnih skupin iz Istre in z Reke v Gorici. Nastop bo v Verdijevem gledališču, v soboto, 16. oktobra, ob 18. uri in v programu bodo sodelovale pevske in folklorne skupine italijanske narodnostne skupnosti iz Pulja, z Reke, iz Kopra in Pirana.

Še prej, ob 17. uri, bo goste sprejel v beli dvorani magistrata goriški župan. Za srečanje sta poskrbeli deželna uprava in Zveza Italijanov za Istro in Reko.

Odprtje nove lekarne v Tržiču že danes

Napovedana slovesnost ob odprtju nove lekarne v Tržiču, ki jo bo upravljala bolnišnica bo danes zvečer ob 18. uri.

Nadaljuje se spor v Laminati Lisert

Včeraj je bil na krajevnem sedežu zveze industrijcev sestanek v zvezi s sindikalnim sporom v podjetju Laminati Lisert. Žal se sestanka ni udeležilo vodstvo podjetja, zato je zadeva še vedno na mrtvi točki. Nov sestanek bo v ponedeljek, 18. t.m. Sindikalni predstavniki so v znak protesta sklenili nadaljevati stavkovno akcijo, da bi prisilili vodstvo podjetja k bolj sprejemljivemu stališču. Za enkrat ne bodo opravljali nadur.

Protest staršev dijakov šole «Ascoli»

Starši dijakov italijanske nižje srednje šole Ascoli so imeli sestanek in ugotovili hudo stanje poslopij, v katerih je občina nastanila njih otroke. Del učilnic je v stavbi italijanske klasične gimnazije v Drevoredu 20. septembra, del pa so jih iz stavb v Ulici Orzoni, ki so jih izpraznili po majskih potresnih sunkih, preselili v stavbo bivše šole Favetti v Ulici Margotti. Staršem ni prav, da ni občina zgradila šolskih stavb v severnem delu mesta. Odbornikoma za javna dela in šolstvo ter šolskemu skrbniku so včeraj poslali pismo, v katerem zahtevajo, da takoj sprejmejo ustrezne ukrepe. Odgovor terjajo v petnajstih dneh, sicer bodo organizirali protestne akcije.

Drevi koncert v gledališču Verdi

Na drevišnjem koncertu tržaškega simfoničnega orkestra v goriškem Verdiju bo kot solistka nastopila pianistka Laura Battilana. Orkester bo vodil Gianfranco Masini, izvajali bodo dela Cherubinija, Mozarta, Schumanna in Schuberta. Koncert se prične ob 21. uri.

Koncert češkoslovaških pianistov Melmuka

Na pobudo ustanove za srednjeevropska kulturna srečanja in goriške občinske uprave bosta v soboto ob 21. uri v občinski glasbeni šoli v Ul. Oberdank koncertirala češkoslovaška pianista Helena in Radomir Melmuka. Češkoslovaška umetnika, ki skupno nastopata od 1965. leta, sta doslej z uspehom gostovala na številnih radijskih in televizijskih postajah in sta prirejala koncerte v Sovjetski zvezi, Španiji, na Danskem, v Jugoslaviji in Italiji. Kritika se o njiju zelo ugodno izraža ter ju uvršča med nadaljevalce češke glasbene tradicije.

Pianista Melmuka bosta za goriško občinstvo izvajala dela Novaka, Janečka, Dvoraka, Poulanza in Mendehlsohna - Bartholdyja. Vstop je prost.

Razna obvestila

SPD Gorica obvešča člane in prijatelje, da so razpoložljiva mesta v prvem avtobusu za Lipico že razprodana. Začelo se je vpisovanje za drugi avtobus, ki bo odpeljali kolikor bo dovolj prijav. Odbor vabi vse tiste, ki se nameravajo udeležiti tradicionalnega martinovanja, naj se čimprej zglasijo na sedežu.

Kino

Gorica

VERDI Ob 21. uri koncert tržaškega simfoničnega orkestra.

CORSO 17.00—22.00 «La vendetta del l'uomo chiamato Cavallo». R. Harris, G. Sandergeen. Barvni film.

MODERNISSIMO 16.30—22.00 «Medea». M. Callas, L. Terzieff. Barvni film.

CENTRALE 16.45—21.30 «L'uomo venuto dalla pioggia». C. Bronson. Barvni film.

VITTORIA 17.00—22.00 «Violenza ad una minorenne», J. Mitchen, K. Lamm. Barvni film, mladim pod 18. letom prepovedan.

Tržič

EXCELSIOR 17.30—22.00 «Il gatto, il topo, la paura e l'amore».

PRINCIPE 17.30—22.00 «Dio perdona io no». Mladim pod 18. letom prepovedan.

Nova Gorica in okolica

SOČA «Niagara». Ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA «Dvanajst žigosanih». Ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE «Mož z zlato pištolo». Ameriški barvni film ob 19.30.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Provvidenti, Travnik 34, tel. 29-72.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Alla Salute, Ul. Cosulich 117, tel 72-480.

PREJŠNJO SOBOTO IN NEDELJO

V Tolminu so odkrili spomenik domačemu zgodovinarju Simonu Rutarju

Poudarjen narodnoobrambni značaj nekaterih Rutarjevih del

Dvodnevna proslava v počastitev 125-letnice rojstva zgodovinarja Simona Rutarja (Krn, 12.10.1851 — Ljubljana, 3.5.1903), ki se je zaključila v Tolminu z odkritjem spomenika (doprsni kip je delo ak. kiparja Negovana Nemca) slavljencu in nato še s strokovnim izletom v Rut, je prvi dan, v soboto 9.10., potekala ob predavanjih in diskusiji znanstvenikov ter ob prisotnosti drugih, ki so z zanimanjem sledili zborovanju.

Na samem začetku zborovanja, ki ga je v imenu prirediteljev (Goriškega muzeja, Kulturne skupnosti Tolmin) in drugih, ki so pri tem sodelovali (društva slovenskih arheologov, etnologov, geografov in zgodovinarjev), začel ravnatelj Goriškega muzeja Branko Marušič, je najprej spregovorila Jožica Jarc, podpredsednica občinske skupščine Tolmin in udeležencem izrazila pozdrave Tolminske, družbenopolitičnih organizacij občine in izvršnega sveta, zborovanju pa zaželela uspeh. V delovno predsedstvo so izvolili prof. Hinka Uršiča, muzejskega svetnika Marijo Rutar in ravnatelja Branka Marušiča.

Prvo predavanje je imel univerzitetni profesor dr. Bogo Grafenauer pod naslovom Mesto Simona Rutarja v slovenskem zgodovinopisju. Nadrobno in dokumentirano je prikazal delo Simona Rutarja na področju zgodovine in zlasti poudaril njegovo privrženost *slovenskemu* konceptu zgodovinopisja, konceptu, ki ga je bil med Slovenci prvi zastavil A. T. Linhart, a se v poznejših dobah dolgo ni mogel uveljaviti. Med drugim je dr. Grafenauer o Simonu Rutarju rekel, da «je začetnik pokrajinske zgodovinske monografije pr inas, viden Kosov sobojevnik za uveljavitev slovenske zgodovinske koncepcije, pa tudi pri podpiranju znanja o slovenski preteklosti s kritično uporabo zgodovinskih virov». Nadalje je izrazil predlog in prepričanje, da v zbirko klasičnih del slovenskega zgodovinopisja, ki jo je treba v kratkem uresničiti, spada tudi Rutarjeva knjiga z izbranimi zgodovinskimi razpravami, članki in ocenami.

O Rutarjevem delu kot geografu je govoril prof. dr. Valter Bohinec. Kronološko je sledil vsem delom Rutarja, ki obravnavajo ali pa se vsaj dotikajo zemljepisne snovi. Čeprav Rutar velja v glavnem za zgodovinarja, pa je bil v veliki meri tudi zemljepisec; ne le, da je v njegovih monografijah o slovenskih deželah mnogo zemljepisnih podatkov, Rutar se je tudi sicer zanimal za zemljepis in je po drugih avtorjih tudi pripravil slovenski učbenik tega predmeta, pa tudi šolski atlas. Dr. Bohinec je zaključil z ugotovitvijo, da so Rutarjeve knjige kljub naravni zastarelosti še danes spoštovanja vredni viri, zlasti zaradi izčrpnih topografskih podatkov, in da ne smemo pozabiti, da so njegovi spisi uspešno pobijali raznarodovalno delo tržaških in beneških avtorjev, s tem pa tudi krepili samozavest in odpornost primorskih Slovencev.

Rutar velja tudi za prvega slovenskega arheologa ali starinoslovca, kot je on podomačil ta učen izraz. O tej zvrsti njegovega znanstvenega delovanja je imel poročati dr. Jaroslav Šašel. Zaradi njegove zadržanosti, je referat prebrala njegova hči, tudi arheologinja, Marjeta Šašel. Iz Šašljevega prispevka smo zvedeli med drugim, da je prav Simon Rutar uveljavil arheološko terminologijo v slovenskem jeziku in zlasti preučeval rimske poti na Slovenskem.

Popoldanski del zborovanja je začel referat Željka Rapanića, ravnatelja Arheološkega muzeja v Splitu. Ker je bil avtor zaradi bolezni zadržan, je njegov prispevek z naslovom Simon Rutar u Arheološkom muzeju u Splitu prebral višji kustos Drago Svoljšak. Rapanić v svojem referatu še z druge strani osvetljuje Rutarjevo delovanje in poćutje v njegovih profesorskih letih v Splitu, ko je bil tudi delavni asistent muzejskega ravnatelja Franeta Bulića, in nekoliko pobija Rutarjeve ocene, ki so nam znane iz lani objavljene korespondence Simon Rutar — Fran Levec (B. Marušić v Goriškem letniku 2/1975).

Dr. Milko Matičetov je v svojem nastopu predstavil nekaj Rutarjevega narodopisnega gradiva. Rutar je sicer bolj malo tega objavil, čeprav je marsikaj najti tudi v njegovih monografijah o slovenskih deželah, več tega (pregovorov in rekov) je ostalo v rokopisni zapuščini, ki še čaka na ureditev in oceno.

Kot zadnji govornik je spored predavanj zaključil glavni organizator in pobudnik zborovanja Branko Marušič s prispevkom Tolminska v delih Simona Rutarja. V jedrnatem zamahu se je dotaknil vseh tistih Rutarjevih del, kjer ta tolminski rojak piše o svoji rodni deželici. Obrazložil je nastajanje njegove Zgodovine Tolminskega in poudaril narodnoobrambni značaj nekaterih njegovih objav.

V diskusiji se je prvi oglasil knjižničar Pokrajinskega muzeja v Mariboru Viktor Vrbnjak in v prispevku (ki je bil že pravi referat) povedal o manj znanih, a zelo zanimivih stikih, ki jih je Rutar imel s štajerskimi Slovenci. Prof. Janez Dolenc iz Tolmina pa je na kratko orisal pomen Rutarjeve knjige o zgodovini Tolminskega za nastanek nekaterih Pregljevih in Bevkovih leposlovnih del. Na koncu sobotnega zborovanja je Branko Marušič podal še sklepne misli in predloge. Med temi je tudi ta, da bo vse gradivo z zborovanja natisnjeno v 3. številki Goriškega letnika.

Z odkritjem Rutarjevega spomenika v nedeljo dopoldne in strokovnim izletom v Rut, ki je bil popoldne istega dne, se je proslava 125-letnice Simona Rutarja zaključila. Upoštevajoč posebne razmere popotresne Tolminske, je tudi sobotno zborovanje doživelo primeren odmev v strokovni in siceršnji javnosti, saj je predavanja spremljalo okrog 60 ljudi, med temi so bili nekateri predstavniki družbenopolitičnega in kulturnega življenja tolminske občine, kulturni delavci iz Trsta in Gorice, zgodovinarji, geografi in razni pedagogi. Med znanimi imeni prisotnih naj navedemo vsaj nekatere: dr. Fran Zwitter, dr. Bogo Grafenauer, dr. Valter Bohinec, dr. Valens Vodušek, dr. Milko Matičetov in general Jaka Avšič.

Tomaž Pavšič

SKLEP SINDIKALNEGA SESTANKA

Zaostren boj v Standi za obrambo delovnega mesta

V soboto sprevod po mestnih ulicah - Generalno ravnateljstvo molči

Svoj čas je generalno ravnateljstvo velebiagovnice Standa obljubilo sindikalnim organizacijam, da bo preuredilo obrat v Gorici. V tem smislu je celo podpisalo sporazum in se obvezalo, da bo sindikatu in obratnemu odboru sporočilo točen datum pričetka del. Napovedanega sestanka nikoli ni bilo in tudi potem, ko so uslužbenci Stande s poldrugo uro stavke pritiskali na podjetje, da pride do sestanka, je podjetje ostalo gluho in nemo.

Celotno vprašanje so preučili na skupnem sestanku sindikalne stroke delavcev v trgovini FULCTA in odbora za sindikalno gibanje v podjetju Standa ter se dogovorili za nadaljnje oblike sindikalnega boja.

Na sestanku, ki so ga prejšnji dan imeli v prostorih Delavske zbornice, so se dogovorili, da bodo o svojem položaju seznanili pripadnike svoje stroke ter širši krog občanov. V okviru te obveznosti bodo razdeljevali letake, s katerimi bodo opisali svoj boj za ohranitev delovnega mesta in za izboljšanje delovnih razmer. S takšno akcijo si uslužbenci prizadevajo zagotoviti boljšo storilnost in tudi postrežbo, ker veleblagovnica je nujno potrebna popravila. Pohištvo na ustrezna več sedanjim potrebam in tudi zgradba, zlasti še po potresu 6. maja, je potrebna večjih popravil.

Na sestanku so se nadalje odločili zahtevati posredovanje prefekta iz Gorice in če bo potrebno tudi posredovanje izrednega vladnega komisarja Zamberlettija. Vprašanje je tako važno, da ga je treba s strogo tehnične prenesti v politično sfero. Standa v Gorici je izmed redkih «aktivnih» obratov v naši deželi (spomnimo se samo na izredno številne jugoslovanske kupce) ter bi zapora tega obrata pomenil izgubo velikega števila delovnih mest (90 po številu). Zaradi tega se mora generalno ravnateljstvo obvezati, da bo spoštovalo svoje obveznosti, ki niso samo obveznosti nasproti uslužbencem, ampak celotni skupnosti.

Ko so se na sestanku pogovarjali o obliki pritiskov, so povabili k stavkam tudi osebje ostalih obratov Stande v naši deželi. S položajem bodo seznanili tudi deželnega odbornika za trgovino, medtem ko bodo priredili v soboto, 23. oktobra, protestno zborovanje, ki bo doseglo višek s sprevodom osebja Stande po mestnih ulicah.

Trije vojaki vlamljali v avtomobile

V Gradišču so izsledili in aretirali trojico, ki je v zadnjem času vlamljala v avtomobile. Gre za skupino mladih fantov, ki je na služenju rednega vojaškega roka v tem kraju. Mogoče bi z akcijami še nadaljevali, če jih ne bi v torek presenetil pri vlamljanju Ezio Bressan, ki je o zadevi takoj obvestil orožnike. Fantje so poskušali zbežati, vendar jim to ni uspelo, saj so jih aretirali še preden so se vrnili v vojašnico.

Po kratkem zaslišanju so skupino premestili v goriški zapor ter jo prijavili sodišču zaradi tatvine z obtežilnimi okoliščinami.

Strela paralizirala železniški promet med Trstom in Tržičem

Strela, ki je zadela žice električne napeljave ob železniški progi pri Grljanu, je za dve uri paralizirala železniški promet. Vlaki so zaradi prekinitve napetosti morali čakati na postajah v Trstu, Nabrežini in Tržiču. Okvaro so kot rečeno odpravili po dveh urah. V železniških zvezah med Trstom in Tržičem je zaradi omenjenega dogodka prišlo do znatnih zamud.

Tatovi ne mirujejo

Tatovi ne mirujejo niti ob slabem vremenu. Nekateri celo izkoriščajo tako stanje za svoje nepoštene podvige. V torek ponoči so neznanci vlomili v prostore, kjer ima v Tržiču sedež družba Boato. Iz blagajne so odnesli približno 300 tisoč lir. Po ugotovitvah preiskovalcev so tatovi prišli v notranjost skozi stransko okence.

Pri vzvratni vožnji trčil v avtomobila

Nekoliko nenavadna nesreča se je zgodila včeraj popoldne v Gorici, v Ulici Codelli. Voznik fiata 128 milanske registracije je med vzvratno vožnjo (Ulica Codelli je enosmerna!) trčil v dva parkirana avtomobila in povzročil precejšnjo škodo. Po dejanju pa se ni ustavil, ampak je svoje, tudi poškodovano vozilo, zapeljal na parkirni prostor pred sodnijo. Lastnika avtomobilov sta tako lahko samo ugotovila razdejanje in brž prijavila zadevo. Stekla je akcija. Milanski avtomobil so kmalu našli pred sodnijo, o vozniku pa nobenega sledu. Šele zvečer se je vrnil in pri svojem vozilu našel mestne redarje, ki so ga odpeljali na kraj nesreče, kjer je moral pojasniti, kako se je zgodila nesreča.

✠

Neznanjamo žalostno vest, da nas je zapustil naš

VALENTIN BENSA

Pogreb dragega pokojnika bo danes ob 12. uri iz splošne bolnišnice v Gorici na pokopališče v Pevmi

Žalujoči: žena, otroci in drugo sorodstvo

Oslavje, 14. oktobra 1976

Novost na knjižni polici

Drame angleške renesanse

Mimo vseh del velikega Shakespeara dobivamo sedaj še nova dela njegove dobe

V svojem ožjem pomenu je beseda renesansa strokovna oznaka za umetnostno smer, njen razširjeni pojem pa označuje obdobje v katerem je ta smer nastala, cvetela in odmrla. V eni sapi z renesanso uporabljamo tudi oznako humanizem, ki je oznaka za nov način mišljenja, nastalega v času renesanse. Humanizem in renesansa označujeta skupaj duhovno gibanje, ki je ponovno odkrilo, preučevalo in posnemalo starogrško in rimsko umetnost pa tudi znanost. To gibanje se je začelo v severnoitalijanskih mestih že v prvi polovici 14. stoletja. Od tod pa se je zaneslo tudi v Anglijo.

Tu je v vseh zvrsteh umetnosti obrodilo bogate sadove, zlasti pa še v dramatiki. Angleška renesančna dramatika je predvsem zaradi Shakespeara postala nekaj izjemnega v vsem svetu. Prav slava tega velikega dramatika pa je bila kriva, da so ostali v njegovi senci pozabljeni oziroma manj priznani nekateri Shakespearovi sodobniki, ki so sicer tudi ustvarili pomembne dramske umetnine. Vendar pa tudi ti skupaj s Shakespearom tvorijo pojem angleške renesančne dramatike.

Kako velik je pomen teh dramskih ustvarjalcev kaže dejstvo, da je o približno petdesetih letih, kolikor jih šteje to obdobje, delovalo nad dvajset gledališč, za katere je kakih petdeset dramatikov napisalo letno do sedemdeset odrskih del, tako da jih je v vsem obdobju nastalo nad dva tisoč. Od teh se je sicer do današnjega časa ohranila približno ena desetina, toda tudi ohranjena dela predstavljajo dovoljšen dokaz, da je poleg Shakespeara živela v njegovem času vrsta odličnih dramskih ustvarjalcev, ki tudi danes niso izgubili svoje cene, saj jih zadnja leta po Evropi in Ameriki spet na veliko uprizarjajo.

To je nekaj besed iz obširnega uvoda Janeza Menarta h knjigi, ki je pod naslovom DRAME ANGLEŠKE RENESANSE izšla pri Državni založbi Slovenije. Lani je slovenska kultura doživela pomemben dogodek, ki je bil premalo zapažen. Končano je bilo več kot stoletno prizadevanje, da smo v slovenskem prevodu dobili celotno Shakespearovo zbrano delo, torej delo enega največjih besednih umetnikov, kar jih je rodilo človeštvo. Vzporedno s tem je prevajalec dal pobudo, da bi Državna založba izdala tudi dela še drugih dramatikov angleške renesanse, ki so deloma celo boljša kot nekatere manj uspele Shakespearove igre, zlasti komedije. Za prvo knjigo pa je urednik in prevajalec Janez Menart izbral troje del, ki tvorijo določeno zaokroženo celoto in katerih izdaja je pomembna tudi če se zbirka ne bi nadaljevala.

V prvo knjigo, ki je sedaj pred nami, so torej uvrščena tri ključna dela, trije vrhunski dramski dosežki angleške dramske renesanse. To so Tragedija o doktorju Faustu, ki jo je napisal Chistopher Marlowe. Druga je Španska tragedija Thomasa Kyda tretja pa Volpone Bena Jonsona.

Christopher Marlowe se je rodil leta 1564, umrl pa je komaj 29 let star, tako da ni jasno, kdo bi lahko veljal za največjega dramatika angleške renesanse, zlasti če bi Shakespeare umrl pri teh letih. Njegov Faust je najpomembnejše odrsko delo. Uprizorjen je bil tudi na slovenskem odru leta 1972, točno 380 let po prvi uprizoritvi v Londonu.

Thomasa Kyda Španska tragedija, ki v slovenščini še ni bila uprizorjena na odru, je nastala okoli leta 1590, je pa najpomembnejša stvaritev dramatika, o katerem je ohranjenih razmeroma malo podatkov. Tretje delo je pri nas dobro znani Volpone, dramatika Bena Jonsona, ki je znan kot avtor mnogih del, pa tudi sicer po svojem izredno razgibanem življenju. Bil je obsojen na smrt zaradi uboja, pred smrtjo pa je doživel največja priznanja in časti. Medtem ko je Španska tragedija primer krvave tragedije maščevanja, je Volpone najuspelejša renesančna komedija, v kateri je čutiti že rahel nadih klasicizma.

Prevajalec je samim prevodom del dodal predvsem obširno študijo o angleški renesančni dramatiki, ki presega okvir običajnega knjižnega uvoda in pomeni najtehtnejše, kar je bilo doslej na to temo napisanega v slovenščini. Prevajalec pa je napisal tudi opombe k tekstom, ki omogočajo razumevanje posameznih del. Prav zaradi tega prispevka Janeza Menarta je celotna izdaja pridobila na svoji vrednosti toliko, da daleč presega okvir poprečne izdaje tudi dramskih del. Uvod je namreč napisal tudi jasno, pregledno in vsakomur razumljivo, pa je zato njegova vrednost še večja. Gre torej za imenitno izdajo, ki bo morala najti nadaljevanje v novih knjigah z novimi prevodi iz angleške dramatike.

Sl. Ru.

V soboto in nedeljo bo v Piranu mednarodni mladinski ex tempore

V Piranu so priprave za mladinski ex tempore v polnem teku. Na sliki: člani likovnega krožka s svojo profesorico Eti Kontelj, ki bodo vodili mlade likovnike na sobotnem in nedeljskem tekmovanju

V soboto in v nedeljo bo v Piranu in okolici zelo živo. Več sto mladih slikarjev se bo preizkušalo v svojih umetniških sposobnostih. Letos bo namreč na vrsti že četrti mednarodni mladinski slikarski ex tempore, ki je doslej še vedno uspel in ki tudi tokrat veliko obeta, saj se je do pred nekaj dnevi prijavilo že več sto šolarjev iz Jugoslavije. Nadalje so se prijavili še šolarji iz nekaterih slovenskih šol na Koroškem, konkretno iz Celovca, Železne Kaple in drugod. Iz nekega mesta ob reki Pad se je prijavil kar poln avtobus šolarjev, ki bodo prišli v soboto in nedeljo v Piran, da bi v smislu razpisa preizkusili svoje sposobnosti. Upati je, da bodo tudi naši šolarji s Tržaškega v soboto in nedeljo ubrali pot v Piran, saj se je na številnih ex tempore slikarskih tekmovanjih pri nas izkazalo, da so naši šolarji odlični likovni ustvarjalci saj so že na številnih italijanskih tekmovanjih odnesli vidna, celo prva mesta. Vrhu tega je Piran tako blizu.

V tem smislu objavljamo v naslednjem osnovne točke pravilnika tega mednarodnega mladinskega ex tempore tekmovanja. Pravilnik med drugim pravi:

«Tekmovanja se lahko udeleži mladina do 17. leta starosti.

Priglasitev in žigosanje podlog bo v mestni galeriji Piran v soboto, 16. oktobra 1976 od 8. do 17. ure in v nedeljo, 17. oktobra 1976 od 8. do 12. ure.

Slikarski pribor prinesejo udeleženci s seboj. Velikost podlog in tehnika sta prosti.

Mladim slikarjem priporočamo, da upodabljajo motive iz narave in življenja v Piranu in okolici.

Tekmovanje bo tudi v primeru slabega vremena.

Izgotovljena dela morajo udeleženci oddati najkasneje v nedeljo, 17. oktobra do 12. ure. Na hrbtni strani predloženega dela mora biti označeno ime, priimek, starost in naslov tekmovalca ter naslov šole, ki jo obiskuje.

Nagrajena dela postanejo last Obalnih galerij, ostala dela lahko dvignejo posamezniki po zaključeni razstavi, vendar najkasneje do 15. novembra 1976 od ponedeljka do petka od 10. do 12. ure».

Mednarodna žirija bo na otvoritvi podelila nagrade in priznanja posameznikom, šolam in skupinam. Člani žirije so: za Jugoslavijo akademska slikarka Alenka Gerlovič, za Avstrijo akademski slikar Valentin Oman, za Italijo pa tržaški akademski slikar Klavdij Palčič. Organizacijski odbor pa sestavljajo za Obalne galerije Toni Bitoslav, za obalno kulturno skupnost Janez Lenassi, za Društvo likovnih pedagogov obalno - kraškega območja pa prof. Eti Kontelj.

OB ZADNJIH DOGODKIH NA KITAJSKEM

Maova Zelena reka in njena druščina

Kratka biografija štirih najvidnejših kitajskih funkcionarjev, ki jih obtožujejo radikalizma in še marsičesa

Na Kitajskem, kot kaže, ne gre vse tako mirno in gladko, kot je kazalo do pred nedavnim. Pravzaprav je družbeno življenje na Kitajskem neprestano «živahno», tako da moremo govoriti o nekakšni trajni ali neprestani revoluciji. Kljub temu je presenetila vest o «hišnem priporu» ali celo o zaporu skupine visokih javnih delavcev in političnih voditeljev. In čeprav je govor že o desetinah priprtih oziroma celo zaprtih funkcionarjih in je torej vsa ta nova zadeva še v razvoju, so pomembni predvsem štirje najvišji predstavniki radikalne struje, ki da so pripravljali državni udar, o čemer se je razpisal ves svetovni tisk. Ustavili se bomo le pri teh štirih, začenši z vdovo pokojnega Maocetunga.

Maocetungova vdova ČIANG ČING je stara 62 let. Njeno prvotno ime je bilo Li Kong Jun, kar bi po naše pomenilo Sinji oblak. Tako so jo krstili starši. Ko pa je postala gledališka in filmska umetnica, si je ime spremenila v Lang Ping, kar bi po naše pomenilo Plavo jabolko. Ko pa se je leta 1939 spoznala z Maocetungom na osvobojenem ozemlju, jo je Mao ne le vzel za ženo, pač pa ji je tudi spremenil ime. Postala je Čiang Čing, kar po naše pomeni — Zelena reka.

Od leta 1969 je Čiang Čing članica politbiroja CK KP Kitajske, torej zelo pomemben politični delavec in funkcionar. Leta 1965 je v Šanghaju sodelovala z Jao Ven Juanom pri pisanju kritičnih člankov, ki so napovedovali poznejšo kulturno revolucijo. Dve leti pozneje, torej 1967 je prevzela vodstvo cenzure na področju kulturnega življenja na Kitajskem. Baje je imela pomembno vlogo pri odstranitvi Teng Hsijaa-pinga. Ko so letos v aprilu po Pekingu demonstrirali proti nekaterim pojavom na Kitajskem, so demonstranti nosili tudi transparente, ki nisi bili preveč naklonjeni — Zeleni reki.

VANG HUNG-VEN je najmlajši član tako imenovanih «šanghajskih radikalov», ki so jih sedaj «odstranili». Bil je delavec v neki tekstilni tovarni. Povzpel se je v času kulturne revolucije, ko je njegovo ime na naglo zablestelo. Nepričakovano se je 1. oktobra 1968 pojavil na tribuni prav poleg Maocetunga. Bilo je to na velikem manifestativnem zborovanju v Pekingu na centralnem trgu Tjen An Men na dan, ko je Kitajska proslavljala obletnico osvoboditve. Na 10. kongresu KP Kitajske je postal podpredsednik CK KP. Po smrti Čuenlaja letos spomladi je Vang Hung-ven prilezel na drugo mesto na seznamu kitajskih vodilnih mož. Bil je koj za Maocetungom. Po Maovi smrti je prav tako zavzemal vidno mesto in sicer takoj za novim «prvim» Hua Kuo-fengom.

JAO VEN-JUAN je deset let starejši od Vang Hung-vena, to se pravi da je star 50 let. Je to partijski teoretik. Je član politbiroja CK KP. Bil je visok funkcionar v Šanghaju, kjer se je uveljavljal že pred 25 leti kot pisatelj in kritik. Na ukaz samega Maocetunga je skupno s Čang Čun-čiaom in Čiang Čingovo, torej Maovo vdovo, vodil kulturno revolucijo in zastopal to grupo v centralnem komiteju KP. Bilo je to pred desetimi leti in sicer 1966 - 1967. Pravzaprav se danes prav njemu prti začetek kulturne revolucije, ker da je 30. novembra 1965 v listu «Ženminžibao» s svojim člankom sprožil kulturno revolucijo. Leta 1969 je postal član politbiroja CK KP, njegov članek, ki ga je objavil lani proti «buržoaznim pravicam» pa je postal temelj za določene akcije. Bil je tudi med najbolj vnetimi napadalci Teng Hsiao-pinga.

ČANG ČUN-ČIAO je najstarejši (razen Čiang Čingove) izmed štirih «izločenih» visokih funkcionarjev. Star je 60 let. Do sedaj je bil član stalnega komiteja politbiroja CK KP. Bil je podpredsednik vlade in načelnik generalnega političnega oddelka kitajske vojske. Ukvarjal se je s časnikarstvom, praktično s propagandnim delom vse do leta 1964. Naslednjega leta je postal eden izmed sekretarjev mestnega komiteja v Šanghaju in bil tesno povezan z vdovo Maocetunga Čiang Čingovo, posebno v času kulturne revolucije v Pekingu 1966. leta. Toda kmalu se je vrnil spet v Šanghaj in odigral eno najpomembnejših vlog v tamkajšnjih burnih dogodkih. Tri leta pozneje, torej 1969, je postal predsednik šanghajskega revolucionarnega komiteja, lansko leto pa podpredsednik vlade in načelnik generalnega političnega oddelka v kitajski vojski. Po smrti Maocetunga je na uradnem kitajskem seznamu zavzemal četrto mesto.

V začetku smo rekli, da je bilo doslej priprtih že več desetin visokih funkcionarjev. Ustavili smo se pri štirih, za katere poudarjajo, da spadajo med same vrhove.

Iz umetnostnih galerij

Maria Creglia ponovno v galeriji «Tergeste»

Maria Creglia tudi letos razgrinja v galeriji «Tergeste» svoje bohotno razkošje barv v oljnatih slikah, ki prikazujejo šopke cvetja in domačnost kmečkega Krasa. Je Tostijeva učenka, ki ostaja zvesta vzorom svojega učitelja. In prav je, da nekdo s tolikšno ljubeznijo nadaljuje tradicionalno krajinarstvo, ki ima še vedno veliko občudovalcev.

Cregliova, kot smo rekli, nadaljuje po poti kot ljubiteljica narave in upodablja visoke kope dišečega sena, preprosto lepoto obsončenih dvorišč kraških domačij, pomlad zelenih logov, ki jih prekriva preproga živobarvnega poljskega cvetja itd. Če so te slike polne krepkih nasprotij, sonca in senc in tudi jarke sončne svetlobe, ne srečamo tega v podobah šopkov cvetja v lepo zaokroženih vazah. Ti šopki so sicer spretno izdelani, vendar pa upodobljeni z nežno čistimi barvami in obilnimi odtenki. To pa jim daje prijetno prefinjen videz, tudi glede na ostrino risbe in resničnost oblike. Povsem očitno je, da bo Maria Creglia tudi v bodoče ohranila toplo čustveno povezavo z naravo in predmeti, ker jo pač oboji pesniško navdihujejo z nezlagano lepoto svojih oblik.

M. B.

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 14. OKTOBRA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

13.00 *Poljudna znanost: Italijanske lutke*
14.30 DNEVNIK in *Danes v parlamentu*
18.30 *Program za mladino: Posebni dopisniki poročajo*
19.00 *Aktualnosti Ennia Flaiana*
19.25 *Ljubezen na podstrešju:* PAULOVE SLIKE
Ob koncu *Vremenska slika*
20.00 DNEVNIK
20.45 VEČER S SAMMYJEM DAVISOM MLAJŠIM
Sammy Davis ml. je vsestranski umetnik. Nastopa v gledališču in na filmu, kot plesalec, kot glasbenik, kot imitator. Izhaja iz družine, ki se je bila posvetila umetnosti, in je od svojih mladih nog živel in živi še vedno od umetnosti. Ker je vsestransko «uporaben», je postal sila popularen v vseh ZDA, pa tudi drugod po svetu, pa čeprav mu je temna polt delala ovire na poti k uspehom. Posebno se je veliko o njegovi temni polti govorilo, ko se je oženil z belopolto Švedinjo
21.50 DNEVNIK
22.00 *Politična tribuna:* TISK — PDUP
22.30 *Civilizacija*
Ob koncu DNEVNIK 1 — ZADNJE VESTI, *Danes v parlamentu*

Drugi kanal

18.30 *Rubrike dnevnika 2 — Ankete, Parlament, Šport*
19.00 *Disneyland: Konj Divjega zahoda*
20.00 DNEVNIK 2 — ODPRTI STUDIO
20.45 ABRAHAM LINCOLN IN ILLINOIS
Danes pride na vrsto prvi del TV priredbe dela Roberta Sherwooda, ki ga je v italijanščino prevedel Alberto Cesare Alberti, za TV pa priredil Sandro Sequi, ki je delo tudi režiral.
Gre za dramo, ki jo italijanska TV uprizarja v dveh večerih torej v dveh nadaljevanjih in govori o življenju velikega ameriškega predsednika Lincolna. Delo prikazuje življenje tega velikega človeka od mladih nog dalje, vse dokler ne postane predsednik
22.10 *Univerza in družba:* EKSPERIMENT V ROSKILDU
Ob koncu DNEVNIK 2 — ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

8.00, 8.40 in 14.00 *TV Šola:* Evropsko sredozemlje, Istra, Francoščina,
10.55 *Veliko zborovanje v Kraljevu,* neposreden prenos
15.00 *Šolska TV:* BOG NAS VARUJ REVOLUCIJ IN RDEČE POPLAVE, ponovitev
17.15 *Trapollo HH 33* — deveto nadaljevanje
17.50 *Beli delfin,* serijski film
18.05 *Obzornik*
18.35 *Izumirajoči svet,* dokumentarni film
19.15 *Risanka*
19.30 DNEVNIK
20.00 *Ch. Fry:* BRONTEJEVI IZ HAWORTHA
Danes je na sporedu tretji del angleške nadaljevanke
20.55 *Kam in kako na oddih*
21.05 *Četrtkovi razgledi*
21.35 *Iz koncertnih dvoran:*
P. I. Čajkovski: Četrta simfonija
22.10 DNEVNIK

Koper — barvna

18.00 *TV šport:* Namizni tenis Jugoslavija — Velika Britanija.
19.55 *Otroški kotiček,* risanke
20.15 DNEVNIK
20.35 PETER VOSS, TAT MILIJONOV
22.05 *Glasbena prireditev*
22.35 *Aktualnosti*

Zagreb

18.15 *Dokumentarni film*
20.00 BELA KNJIGA
20.50 GOLO ŽIVLJENJE, celovečerni film

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30 12.45, 14.00, 15.30, 19.00, 19.15 Poročila; 7.20 do 12.45 Dom in izročilo: Kramljanje za poslušalke; Koncert. Od popevke do popevke; O festivalu v Števerjanu, Glasba po željah; Od 13.00 do 15.30 — Za mlade: Z glasbo po svetu, V zrcalu časa, Glasbeni spored; Od 16.00 do 19.00 Kultura in delo, Koncert, Melodije, Slovenski znanstveniki na univerzi.

KOPER

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 3.35 Klavirske skladbe; 10.00 Z nami je; 10.10 Oddaja za otroke; 11.30 La Vera Romagna; 12.05 Glasba po željah; 14.10 Operne skladbe; 14.35 Knjižna oddaja; 15.00 Oddaja za otroke; 16.45 Iz opusa velikih mojstrov; 17.00 Tribuna mladih: Zabavno življenje mladine; 18.00 Glasba po željah; 18.35 Harmonikarski orkestri; 19.30 Lahka glasba; 20.00 Glasbena fantazija; 21.00 Skladbe slov. mojstrov.

RADIO 1

7.00, 8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 7.15 in 8.30 Budilka in kronike; 9.00 Vi in jaz; 11.00 Iz minule civilizacije, četrto nadaljevanje; 11.30 Drugi zvok 13.20 V prijateljskem tonu; 14.00 Knjiga dneva; 14.30 Najnovejše plošče; 15.00 Preteklost Italije; 15.45 Pisan glasbeno-govorni spored; 19.30 Teden aktualnosti; 20.10 Glasbena ikebana; 21.15 Radijski oder; 22.20 Koncert Tržaškega tria.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.20 Rekreacija; 6.50 Dobro jutro, otroci!; 7.20 Na današnji dan; 7.30 Iz naših sporedov; 8.08 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola; 9.35 Slov. ljudske; 11.03 Uganite, pa vam zaigramo; 12.10 Znane melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Kaj radi poslušajo; 14.40 Mehurčki; 15.45 Jezikovni pogovori — prof. France Novak; 16.00 «Vrtiljak»; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.05 Iz opernega arhiva; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Ansambel Mojmira Sepeta; 20.00 Četrtkov večer; 21.00 Literarni večer; 21.40 Lepe melodije; 22.20 Iz opusa Škerjanca; 23.05 Narodne o vinu; 23.15 Popevke.

Prejeli smo

Ekonomska politika: «DVE STOTINE NAJVEČIH»

Beograjska tedenska revija «Ekonomska politika» je pravkar izdala 8. letni pregled največjih gospodarskih organizacij v Jugoslaviji z naslovom «Dve stotine največjih». Gre za zajetno zbirko podatkov, ki obsega okrog 360 strani in v okviru katere so nanizani podatki 130 največjih proizvodnih podjetij, 20 največjih organizacij s področja prometa in 50 največjih trgovskih, gostinskih in turističnih podjetij. Posebej je objavljen še pregled 16 največjih bank in 9 zavarovalskih organizacij.

Med proizvodnimi organizacijami zavzema prvo mesto INA - Industrija nafte. Tej sledijo po vrsti Rudarsko - metalurški kombinat Zenica, Naftagas, Rudarsko - topioničarski basen Bor, zavodi Crvena zastava itd. Največja tovrstna organizacija v Sloveniji — ki je na tej lestvici na 7. mestu — je Združeno podjetje slovenske železarne, ki združuje železarske obrate na Jesenicah, v Štorah in v Ravnah na Koroškem. Na spisku podjetij, ki se udejstvujejo na področju prometa in zvez, pripada prvo mesto Železniškemu transportnemu podjetju iz Zagreba. Na tem spisku je prvo med slovenskimi podjetji (na 4. mestu) Železniško gospodarstvo Ljubljana. Med trgovskimi, gostinskimi in turističnimi organizacijami prednjači v jugoslovanskem merilu podjetje Centroprom iz Beograda, največje tovrstno podjetje v Sloveniji (na 4. mestu) pa je Slovenijales iz Ljubljane.

MEDJUNARODNA POLITIKA. Leto XXVII, štev 636. Revijo je ustanovila Socialistična zveza delovnih ljudi Jugoslavije.

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) S čutom za mero boste spravili v koš tiste, ki bi vas radi spodnesli.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Organizirajte svojo dejavnost, da vam kaj ne spodleti. Bučen, toda ne neprijeten razgovor.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Povabili vas bodo k sodelovanju. Najavljajo se vam zelo prijetne ure v novi družbi.

RAK (od 22. 6. do 21. 7.) Malo popustljivosti in vse se bo uredilo. Dobro se boste izmazali iz nekega čustvenega zapletljaja.

LEV (od 22. 7. do 22. 8.) Korak za korakom ,kot dopuščajo vaše moči. Zvečer nevsakdanje srečanje.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Če boste hoteli uveljaviti svojo pravico, boste morali udariti po mizi. Nervozni boste.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Na pot boste morali. Ne računajte preveč z obljubami, ki ste jih dobili.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Vaši načrti bodo šli kot po olju. Neznaten, toda neprijeten spor v družini.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Ker po stari poti ne gre, uberite novo. V ljubezni vse v najboljšem redu.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Ne nasedajte podtikanjem tekmecev. V čustvenih zadevah ne bo šlo vse gladko.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ne zaupajte drugim tega, kar se jih ne tiče. Neka oseba, ki jo imate radi, se vam bo približala.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Težave ne bodo majhne, vendar se bo vse prav izteklo. Manj ljubosumnosti.

Patronat KZ - INAC svetuje

Zavarovanje družinskih pomočnic

Vpr.: «Dve leti in 4 mesece sem že vpisana pri neki družini kot pomočnica in opravljam po dve uri dnevno razna dela, od brisanja tal do pranja in likanja. Ker se je v zadnjem času poslabšala huda oblika artroze, ki mi je zajela predvsem levo roko, sem vložila prošnjo za invalidsko pokojnino, ker sem že delala 3 leta in 2 meseca, še preden sem se poročila. Mislila sem, da mi bodo priznali pravico do pokojnine, v resnici pa me sploh niso poklicali na pregled in so mi odbili pokojnino, češ da nimam 5 let zavarovanja, ker je moja dejavnost kot pomočnica nezadostna za štetje polne pokojninske dobe. Svetujte mi, prosim, kaj naj naredim. Bi morala gospodinja plačevati več ur zavarovanja?»

S. T.

Marsikatera ženska si v prizadevanju, da bi dosegla zavarovalne pogoje za dodelitev minimalne neposredne pokojnine, priskrbi zaposlitev pri kaki družini, ki zanjo tudi plačuje zavodu za socialno skrbstvo zavarovalne prispevke. Določene so tri konvencionalne plačilne stopnje: ali 400 lir, ali 700 lir, ali 1.000 lir na uro. Prispevki seveda, kot pri vseh vrstah zavarovanja podrejenih delavcev, bremenijo v prvi vrsti delodajalca, delno pa tudi podrejene delavke. Če znaša plačilo za uro opravljenega dela 400 lir, mora plačati delodajalec 110 lir prispevka, delavka pa 15 lir; za 700 lir plače odšteje delodajalec 193 lir in delavka 25 lir; končno za 1.000 lir plačila na uro mora poravnati delodajalec 276 lir in delavka 36 lir.

Zakon izrecno predvideva, da za dosego minimalnih pokojninskih pogojev zadostuje, da je družinska pomočnica zavarovana za vsaj dve uri dnevno, ali 12 ur tedensko. Seveda mora biti to razmerje stalno in neprekinjeno. Če pomočnica opravi dnevno več delovnih ur, bo seveda višja mera zavarovalnih prispevkov, ki bodo v danih pogojih tudi dali pravico do višje pokojnine. Dejansko se skoraj vse družinske pomočnice zaposlijo oziroma zavarujejo le za to, da dosežejo minimalne zavarovalne pogoje za invalidsko pokojnino (vsaj 5 let) ali za starostno pokojnino (vsaj 15 let) ali pa za izpolnitev pogoja enoletnega zavarovanja, ki daje pravico do plačevanja prostovoljnih prispevkov.

Primer, ki nam ga omenja naša bralka, se nam zdi precej atipičen in na osnovi danih podatkov ni mogoče ugotoviti, kateri je vzrok za zmanjšanje dejanske pokojninske dobe. Dve uri dnevne oziroma 12 ur tedenske zaposlitve kot družinska pomočnica zadošča predpisanim zakonskim določilom in, v kolikor ni prišlo do formalnih nepravilnosti, bi vi morali trenutno uveljavljati 5 let in 6 mesecev pokojninske dobe, kar je z zavarovalnega vidika dovolj za dosego invalidske pokojnine. Obstajata dve možnosti: ali je zavarovalni zavod napravil napako, in v tem primeru je treba v roku 90 dni vložiti priziv na pokrajinski odbor, ali pa ni iz trimesečnih plačilnih odrezkov, na hrbtni strani katerih je treba točno navesti število delovnih ur in plačilno kategorijo, jasno razvidno število ur, za katere ste zavarovani, ali pa je bila plačana prenizka kvota zavarovalnega prispevka.

Plačevanje prostovoljnih prispevkov

Vpr.: «Do lanskega leta sva z možem delala na kmetiji in plačevala kmečke prispevke. Pred dobrim letom se je mož zaposlil v tovarni, tako da niti jaz ne obdelujem več intenzivno zemlje, saj gojimo le kulture za domačo rabo. Bi se lahko zbrisala iz kmečkega zavarovanja (vpisana sem že polna 4 leta), ali je potrebnih vsaj pet let zavarovanja za prostovoljno plačevanje prispevkov?»

E. S.

Ker se dejansko ne ukvarjate več s kmetijsko dejavnostjo, imate vso pravico, da se zbrišete kot aktivna enota in vprašate za plačevanje prostovoljnih prispevkov. Vaš mož ima namreč pravico kot podrejeni delavec, da vas vključi na svojo zdravstveno knjižico I NAM za zdravstveno oskrbo in da prejema za vas tudi družinsko doklado. Kar zadeva avtorizacijo za prostovoljne prispevke, zadostuje vsaj eno leto plačanih prispevkov v zadnjih petih letih, kar Vi že presegate. Tako boste plačevali le zavarovalne prispevke za pokojninski sklad, ne pa tudi za zdravstveno oskrbo.

V tej rubriki naš izvedenec Boris Simoneta seznanja čitatelje z vsemi vprašanji v pristojnosti Patronata Kmečke zveze. Za vsa pojasnila se lahko zainteresirani obrnejo na Patronat KZ INAC, Ul. Cicerone 8/b, tel. 62-785. Urad je odprt vsak dan od 8.30 do 12.30 in popoldne od 15. do 17. ure, ob sobotah pa od 8.30 do 12. ure.

Skrivnost izgubljenega škornja

47. Piše in riše CIRIL GALE

NOGOMET

TEKME ZA SP

Tesna zmaga Anglije Italijani so v formi

Zmagala je tudi ČSSR, Nizozemska pa samo remizirala

SOLBIATE ARNO, 13. — Italijanska nogometna reprezentanca je v okviru priprav za tekmo proti Luksemburgu srečala četrtoligaša Solbiatese in ga premagala s 6:1. Nastop azzurrov, med katerimi sta sicer manjkala Rocca in Graziani, je bil več kot zadovoljiv in tudi rezervi Savoldi in Maldera sta bila na mestu. Obramba seveda ni imela veliko dela, na sredini igrišča pa je P. Sala največ doprinesel igri svojega moštva: Antognoni po tolikih polemikah je zaigral v začetku dobro, potem pa je napravil nekaj nepotrebnih napak. Med napadalci je bil najboljši Bettega, Savoldi pa se bo kljub dobremu nastopu moral odpovedati mestu v korist Grazianija. Gole so dosegli Savoldi (2), Antognoni, Benetti, Bettega in Maldera.

Italijanska reprezentanca je nastopila v naslednji postavi: Zoff (Castellini), Tardelli, Maldera, Patrizio Sala (Zaccarelli), Mozzini, Facchetti (Scirea), Causio, Capello, Savoldi, Antognoni (Benetti), Bettega. Proti Luksemburgu bo na vsak način nastopila ekipa iz prvega polčasa, le da bo Rocca nadomestil Maldero, Graziani pa Savoldija. Zadnji dvom je izginil potem, ko je moral Pulici zapustiti ostale zaradi poškodbe (sicer pa se je že vedelo, da bo moral prepustiti mesto Betteghi).

LONDON, 13. — Anglija je zelo razočarala svoje navijače. Po golu v peti minuti (Stewart) so Angleži zaman oblegali Fince, ki so v 48. min. celo izenačili z Niemenom. Kmalu nato je Royle svoje moštvo znova povedel v vodstvo, kaj več pa domačini niso dosegli. Ker je razlika v golih zelo važna, je rezultat 2:1 zanje hud neuspeh.

Tekma je potrdila vse vrline in napake angleške reprezentance, ki razpolaga z izredno atletsko kondicijo, je zelo borbena in nevarna predvsem v igri z glavo, nima pa izrazitih strelcev in se večkrat prenagli v napadih ter zanemari obrambo. Tako so jo sicer skromni, vendar vseeno nevarni Finci večkrat spravili v zadrego s protinapadi, ki bi jim lahko celo priskrbeli nepričakovano izenačenje. Vratar Clemence je namreč v drugem delu nekajkrat res srečno rešil svoja vrata. Njegov kolega Engelman pa je bil sploh med najboljšimi. V bistvu je torej Anglija le razočarala, Finska pa prijetno presenetila. Italijani se rezultata lahko veselijo, vendar bodo morali še sami ugnati Fince, ki niso tisti «revčki», ki jih poznamo iz prejšnjih nastopov.

ROTTERDAM, 13. — Kljub prisotnosti vseh najboljših igralcev je Nizozemska zabeležila pred lastnim občinstvom le neodločen izid 2:2, ki vsekakor bolj ustreza Severni Irski. Slednja je prvi polčas zaključila v vodstvu 1:0 (gol McGratha), pa tudi v nadaljevanju uspešno ogrožala nasprotnike, ki so po zaslugi Krola in Cruyffa prešli v vodstvo, nato pa doživeli še en gol (Spence) in se zadovoljili z eno samo točko.

PRAGA, 13. — V sedmi izločilni skupini svetovnega prvenstva je danes reprezentanca ČSSR odpravila Škotsko z 2:0. Gola sta padla v začetku drugega polčasa po zaslugi Panenke (47. min.) in Petrasa (49. min.). Kljub okrnjeni postavi je ČSSR pokazala na trenutke prijetno igro.

ROKOMET

Visok poraz Duine z Romuni

Sinoči je v prvi tekmi za pokal državnih prvakov tržaška Duina visoko izgubila na domačem terenu proti ekipi Steaua iz Bukarešte. Končni rezultat je bil namreč 38:21 (18:10) v korist romunskih gostov. Domačini torej kljub požrtvovalni in napadalni igri niso utegnili obdržati poraz v dostojnih mejah, saj so bili nasprotniki daleč boljši. Predvsem sta se izkazala režiser Gatu ter krilo Birtalan, zelo lepo pa je zaigral reprezentančni vratar Munteanu. Pri domačinih, ki so bili le preveč živčni sta bila najboljša Andreašič in Piščanc.

* * *

V enakem tekmovanju je jugoslovanski državni prvak, Partizan iz Bjelovara z lahkoto premagal češkega prvaka Tatrana. Domačini so si tako zagotovili zadostno prednost za povratno tekmo.

Športni sodelavci našega lista so se v teh dneh dvakrat sestali

KOŠARKA

DANES V POKALU PRVAKOV

MOBILGIRGI IN REAL FAVORITA TUDI PARTIZAN Z AMERIČANOM

V tem tekmovanju zopet tudi Sovjeti - Italijani z dvema zastopnikoma

Danes bo start v košarkarskem pokalu prvakov, ki bo za nas, kot običajno, zanimiv, saj bodo zaposlene italijanske in jugoslovanske ekipe.

Italijani bodo letos imeli dva zastopnika: evropskega prvaka Mobilgirgija in državnega prvaka Sinudyneja iz Bologne; jugoslovanske barve pa bo v tem elitnem tekmovanju branil Partizan iz Beograda.

Zanimivost letošnjega pokala prvakov bo ponoven nastop sovjetskega prvaka CSKA iz Moskve. Kot je znano, se Sovjeti lanskega tekmovanja niso udeležili, ker so bili najboljši košarkarji zbrani na pripravah za olimpijske igre. Nedvomno bo prisotnost sovjetskega prvaka v tem tekmovanju bolj izenačila sile, kajti že vrsto let je naslov prvaka domena italijanskih in španskih klubov in predvsem Mobilgirgija iz Vareseja in Reala iz Madrida.

V obeh ekipah je nastopala vrsta Američanov, ki so bili seveda stebri italijanskih in španskih peterk. Španci so stalno uvrščali po tri Američane: Braebenderja, Llyka in Sczerbjaka. Prva dva sta postala španska državljana in tako je Real kupil še četrtega ameriškega igralca — Coughrana.

Vse kaže, da to pot zasleduje tudi Mobilgirgi, ki bo letos poleg Morseja uvrstil še «oriunda» Rinaldija in Meisterja. Če upoštevamo vse to, potem le težko govorimo o «evropskem pokalu».

Jugoslovanske ekipe so bile v zadnjih letih v pokalu prvakov kaj kmalu izločene. Proti močnim in z Američani pojačenim nasprotnikom so bili jugoslovanski prvaki stalno v težavah. Partizan se je zato letos ojačil z Američanom Butchom Taylorjem, ki je tržaškim ljubiteljem košarke dobro znan, saj je lani igral za Pallacanestro Trieste.

No, Butch Taylor ni lani zapustil najboljšega vtisa. Igral je lagodno v napadu, v obrambi pa se je le občasno potrudil. Res pa je tudi, da bo imel pri Partizanu odličnega trenerja Ranka Žeravico, ki ima velike izkušnje v mednarodnih tekmovanjih, saj je vrsto let vodil jugoslovansko reprezentanco, nakar pa je Barcelono vodil v pokalnih tekmah. Če je torej Žeravica izbral Taylorja, so vzroki za tako izbiro nedvomno tehtni.

Današnji spored:

SKUPINA A: Mobilgirgi (Italija) - Dudelange (Luksemburg); Istanbul (Turčija) - Leverkusen (ZRN).

SKUPINA B: Lugano (Švica) - London (VB); Sporting Lizbona (Portugalska) - Real Madrid (Španija).

SKUPINA C: Alvik Stockholm (Švedska) - Espoo (Finska); Wials Krakov (Poljska) - CSKA Moskva (Sovjetska zveza).

SKUPINA D: SEFRA Dunaj (Avstrija) - ASPO Tours (Francija); Amsterdam (Nizozemska) - Malines (Belgija).

SKUPINA E: Sinudyne (Italija) - Dinamo Bukarešta (Romunija); Olympiakos Atene (Grčija) - Maccabi Tel Aviv (Izrael).

SKUPINA F: Akademik Sofija (Bolgarija) - Gezira Kairo (Egipt); Partizan Beograd (Jugoslavija) - Spartak Brno (ČSSR).

Povratno kolo bo 4. novembra. Prvouvrščena ekipa vsake skupine bo igrala v finalni skupini, v kateri bo šest ekip. Zmagovalec v tej skupini bo osvojil naslov evropskega pokalnega prvaka.

Pavel Sedmak z navijači takoj po uspešnem nastopu

NAMIZNI TENIS

Miličeva danes proti Avstriji

Komaj 24 ur pred odhodom italijanske namiznoteniške reprezentance v Avstrijo, kjer se bo drevi srečala z avstrijskim moštvom v okviru tekmovanja evropskega pokala narodov, je Sonja Miličeva prejela poziv, da obleče državni dres. Za Italijo bodo igrali trije fantje (Bosi, Costantini in Malesci) in Sonja Milič, kot rezervno igralko pa so poklicali tudi Clementonijevo. Po dobrem (čeprav nesrečnem) nastopu pred dvema tednoma proti Belgiji, je selektor državne izbrane vrste potrdil vse svoje zaupanje Krasovi predstavnici, ki bo skušala v srečanju posameznic in mešanih dvojic izbojevati čim boljši uspeh. Ne smemo si seveda delati prevelikih utvar, saj so avstrijske zastopnice dobro kvotirane v mednarodnem merilu in sleherni nastop v gosteh sploh predstavlja pravo neznanko.

bs

NOGOMET

JUGOSLOVANSKI POKAL

Poraz Olimpije v Novem Sadu

Pot ljubljanskega prvoligaša v jugoslovanskem nogometnem pokalu se je končala zelo zgodaj. V Novem Sadu je Vojvodina odpravila Olimpijo z 2:0, gole pa sta dosegla Nikolič in Vučković. V ostalih važnejših srečanjih ni prišlo do bistvenih presenečenj razen v Skopju, kjer je Vardar premagal prvoligaša Veleža.

REZULTATI

Vojvodina - Olimpija	2:0
Zagreb - Beograd	6:1
Vardar - Velež	1:0
Hajduk - Čelik	1:0
Borac - Dinamo	5:1

V drugi zvezni ligi je bilo na sporedu 10. kolo. Slovenska predstavnika sta zopet odpovedala. Maribor je igral doma neodločeno s Famosem 0:0 ter se obdržal na 5. mestu, Mercator pa je, prav tako doma, izgubil z Jedinstvom iz Brčkega z 1:2 in zdrsnil na predzadnje mesto.

V 3. NOGOMETNI AMATERSKI LIGI

Neuspešen start naših Le Gaja je zadovoljila

Nepričakovan spodrsljaj trebenskega Primorca

V nedeljo je bil start v 3. amaterski ligi. Za naše enajsterice je bil začetek negativen, saj si je zmago priborila le Gaja, medtem ko Primorec, Kras in Union so poraženi zapustili igrišče. Če dodamo še, da so te tri ekipe dale le dva gola in dobile kar osem golov, imamo jasno sliko, da so v prvem kolu prvenstva dobesedno odpovedali napadalci.

Najhujši poraz je doživela ekipa Krasa, kateri je Duino nasul kar pet golov.

Nepričakovano je doma klonil Primorec, sicer solidni ekipi S. Andrea, ki je praktično spravila Trebence na kolena že v prvem delu igre.

Union je po dobri igri v prvem delu, v nadaljevanju odpovedal in tako poraz proti ekipi Donatori je bil neizbežen.

Dobro se je odrezala Gaja, ki je nasula novoustanovljeni ekipi Chiarbola kar tri gole. Kljub zmagi pa igra gajevcev ni bila najboljša, posebno obramba je zagrešila precej napak.

SKUPINA «N»

IZIDI 1. KOLA

Roianese - Cave Valpadana	2:1
Gaja - Chiarbola	3:0
Union - Donatori	1:3
Primorec - S. Andrea	1:2
San Vito - Inter S.S.	0:0
S. Anna - Esperia Pio XII	0:0
Duino - Kras	5:0

LESTVICA

Duino, Gaja, Donatori in S. Andrea 2; S. Vito, Inter S.S., S. Anna in Esperia Pio XII 1; Rozzol, Primorec, Cave Valpadana, Union, Chiarbola in Kras 0.

PRIHODNJE KOLO (17. 10.)

Kras - Rozzol
Esperia Pio XII - Duino
Inter S.S. - S. Anna
S. Andrea - S. Vito
Donatori - Primorec
Chiarbola - Union
Cave Valpadana - Gaja

SKUPINA «O»

IZIDI 1. KOLA

Barcola - Virtus 0:2, Modiano - Artigiani 2:1, Giarizzole - Campi Elisi 1:3, Rabuiese - Ginnastica 1:3, CGS - Domio 1:1, Campanelle - Don Bosco 2:1, Esperia S.L. - GMT 0:2.

LESTVICA

Virtus, GMT, Campi Elisi, Ginnastica, Modiano in Campanelle 2; CGS in Domio 1; Baxter, Artigiani, Don Bosco, Giarizzole, Rabuiese, Esperia S.L. in Barcola 0.

B. R.

BOKS

LONDON, 13. — Anglež Joe Bugner je zopet osvojil naslov evropskega prvaka v težki kategoriji. Naslov je odnesel Necu Dunnu, katerega je premagal s k.o. v prvi rundi. V 2'14" je Dunna kar trikrat zrušil na tla.

WASHINGTON, 13. — Ameriški boksar Ray Leonard, ki je na letošnjih OI osvojil zlato kolajno v superlahki kategoriji, je danes podpisal profesionalno pogodbo. Odločitev je utemeljil s tem, da mora pomagati revni družini.

Pismo uredništvu

Spoštovani urednik!

Rad bi nekaj pripomnil v zvezi z nastopanjem slovenskih nogometnih ekip na Goriškem. Povod za to mi daje memorial «Severina Devetaka», ki se je zaključil zadnjo nedeljo letošnjega septembra. Odbor ŠZ «Mladost» se je potrudil, da je turnir dobro uspel. Dogodilo pa se je nekaj, kar je izmaličilo namen tega turnirja in to ne po krivdi organizatorjev. Tajnik ŠZ «Mladost» Mario Gergolet je ob podelitvi nagrad pravilno orisal lik preminulega Severina kot športnika, političnega delavca in predvsem kot zavednega Slovenca!

Nogometni ekipi iz Sovodenj in Štandreža sta na tem turnirju, na katerem so nastopale štiri slovenske ekipe, pozdravljali izključno z italijanskim «hip-hip, hura», čeprav je v njunih ekipah večina Slovencev, navijači so bili večinoma Slovenci in igrišče v slovenski občini! Čudi me sedanje obnašanje Sovodenjcev, ki so v pretekli sezoni, vsaj v Doberdobu, uporabljali slovenski «zdravo», medtem ko so juventinci tudi v Doberdobu «hip-hurali». Naj omenim, da doberdobska ekipa «Mladost» tudi kot gost furlanskih moštev pravilno uporablja le slovenski pozdrav. In v zadnjih letih ni prišlo do nikakršnega samovoljnega nastopa s strani sodnikov.

Absurdno je, da si danes, ko se narodna zavest med nami veča, ko se nam odpirajo vrata zaradi boljših političnih razmer v državi in mednarodnih odnosov, ko se vsa slovenska skupnost in napredne italijanske sile borijo za to, da bi se slovenski jezik uveljavil na vseh smereh javnega življenja, ne upamo pozdraviti po slovensko niti med sabo! Kako si lahko predstavljamo, da «na Goriškem bo v 2. AL branila letos slovenske barve Juventina», kot je bilo z velikimi črkami napisano v Primorskem dnevniku dne 1. oktobra t.l. na 5. strani, ko si ne upamo niti s slovenskim pozdravom (s slovensko ekipo)? Ime je že itak vse kaj drugega kot slovensko!

Menim, da se tu postavlja vprašanje, v kakšni meri naša športna društva prispevajo h krepitvi narodne zavesti in boju za narodnostne pravice. O tem bi morali razpravljati odbori omenjenih društev in dosledno ukrepati.

Ker smo že pri nogometu, bi rad nekaj pripomnil. Ko moštva gostujejo v furlanskih vaseh, vaši dopisniki navajajo skoro izključno naziv «Lahi», nikdar pa Rončani, Turjačani, Krminci, Gradiščani itd. Ta naziv me moti, zaradi slabega prizvoka.

Prav tako me moti raba «varovanci» tega ali onega trenerja. Mislim, da je ta izraz ponižujoč ne samo za nogometaše-amaterje ampak tudi za same trenerje. Tudi nogometaši imajo svojo osebnost in ni prav nič potrebno, da jih nekdo «varuje», saj so vsi, razen izjem, polnoletni in lahko v vsakem trenutku izrazijo svoje mišljenje bodisi o poteku tekme bodisi o socialnih in političnih problemih, ne da bi jih vodstvo pri tem cenzuriralo, kot se dogaja pri profesionalnem športu. Pravilno je, da se od časa do časa spomnimo tudi trenerjev, ki se trudijo in žrtvujejo za uspeh naših moštev. Vendar ne gre za čarodejnike in strategе — in to je dobro — tipa «Herrera in ostali» z mastnimi milijonskimi mesečnimi prejemki, ampak za navdušene športnike, ki se stalno posvetujejo z odborniki in tudi z nogometaši samimi.

S spoštovanjem Jože Jarc

Op. ur. *Gornje pismo objavljamo z željo, da bi prispevalo k ureditvi vprašanja, ki ga načenja. Zdi se nam naravno, da društva, ki se imajo za slovenska in so iz slovenskih vasi in občin, uporabljajo na igriščih slovenski športni pozdrav in da tudi sicer uporabljajo med seboj slovenščino kot pogovorni jezik. Pismo povsem pravilno povezuje to vprašanje z vprašanjem narodne zavesti in boja za uveljavljanje slovenskega jezika na vseh ravneh javnega življenja.*

Glede naziva «Lahi» zavračeno trditev, da ga naši dopisniki «skoraj izključno uporabljajo». Res je, da večkrat uporabljajo pojem «Laško» ali «Na Laškem», ki je v rabi za nižinske kraje pod doberdobsko planoto. Če pa je bila beseda «Lahi» kdaj uporabljena v drugačni zvezi, potem to gotovo ni bilo prav in je piščeva kritika na mestu.

Beseda «varovanci» ima v športnem žargonu drugačen pomen, kot mu ga pripisuje pisec. Mišljeno je, da trener pač bdi («varuje») nad svojimi igralci zgolj v smislu športne discipline.

Iz planinskega sveta

Začetek sezone predavanj SPDT

Ta mesec se bo začela vsakoletna sezona predavanj, ki jih prireja Slovensko planinsko društvo iz Trsta. Predavanja imajo seveda planinsko tematiko in obsegajo vse, kar je v zvezi s planinstvom, alpinizmom, jamarstvom, smučanjem, pa tudi z gorsko favno in floro, in širše zveto, z naravo. Prvo predavanje letošnje sezone bo imel znani slovenski alpinist in botanik dr. Tone Wraber, ki je bil že večkrat na Himalaji. Predavanje bo v petek, 29. oktobra, ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma. Ob tej priložnosti bo deloval tudi bar. Naslov predavanja je: «Botanik s fotoaparatom po domačih in tujih gorah».

Bodoči izleti SPDT

SPDT priredi v nedeljo, 17. oktobra, avtobusni izlet na Predmejo z vzponom na Čaven in Kucelj.

Za proste dni za Vse svete pa bo 3. in 4. novembra dvodnevni avtobusni izlet na otok Cres z ogledom Malega in Velikega Lošinja. Prenočevanje s polpenzionom bo v Malem Lošinju. Vpisovanje je v uradu ZSSDI v Ul. Geppa 9 (tel. 31119) do 26. oktobra.

Srečanje ljubljanskih planinskih društev z zamejskimi

V soboto, 23. oktobra, bo v organizaciji zamejskega beneškega planinskega društva iz Čedada in meddruštvenega odbora ljubljanskih planinskih društev srečanje, ki bi moralo biti že pred mesecem dni, vendar pa je takrat odpadlo zaradi potresnih sunkov, ki so znova razdejali Beneško Slovenijo in Furlanijo. Srečanje bo ob 19. uri v restavraciji «Natisone» v Špetru Slovenov pri Čedadu. Ob tej priliki prireja meddruštveni odbor ljubljanskih PD za svoje člane dvodnevni izlet s sobotnih vzponom na Matajur ter ogledom Landarske jame ter nedeljskim vzponom na Poldašnjo Špico (2087 metrov), seveda če bo lepo vreme. Srečanje bo v okviru medsebojnega spoznavanja in navezovanja trdnejših vezi med našimi planinskimi društvi ter društvi iz matične domovine.

Nadaljuje se plezalni tečaj SPDT

V nedeljo, 24. oktobra, se bo nadaljeval plezalni tečaj SPDT, katerega vodi priznani zamejski alpinist Janko Furlan. Tečaj, ki je bil prekinjen v poletnih mesecih, se bo nadaljeval še za štiri nedelj z istimi tečajniki, ki so obiskovali pomladanski ciklus, ter se bo nato zaključil. Spomladi pa se bo začel naslednji alpinistični tečaj, katerega bo spet priredilo Slovensko planinsko društvo iz Trsta.

Obisk članov PD Ljubljana - matica

V soboto, 9. oktobra, je priredilo PD Ljubljana - matica avtobusni turistični ogled našega mesta. Planinci so si med drugim ogledali Rižarno, Kulturni dom ter ves zgodovinsko pomembni del mesta s Sv. Justom. Delo vodiča je odlično opravil odbornik SPDT Ugo Margon. Ogleda se je udeležilo okoli 50 članov ljubljanskega društva.

Srečanje planincev treh dežel

To soboto in nedeljo bo v Mladinskem domu v Bohinju že tradicionalno 12. srečanje slovenskih planincev iz Koroške, Slovenije ter zamejstva. Srečanja, katero prireja Planinska zveza Slovenije, se bodo udeležili tudi predstavniki SPDT, SPDG in Beneškega planinskega društva iz Čedada. Srečanje se bo začelo v soboto v popoldanskih urah.

Planinske postojanke zapirajo

Pred kratkim so že zaprli Pogačnikov dom na Križkih podih, ki nima zimskega bivaka. Zaprli so tudi Roblekov dom na Begunjščici, katerega bodo še ta mesec odpirali v sobotah in nedeljah, če bo lepo vreme. Poleg tega so še zaprli Valvazorjev dom pod Stolom, kočo pod Bogatinom, postojanko na Hleviški planini, katero bodo odpirali le še v sobotah in nedeljah ter Pirnatovo kočo na Javorniku, katera bo odprta samo v nedeljah. Zaprli so tudi planinski dom na Vogarju.

Smrt v steni Špika

V soboto se je severni steni Špika pripetila ena najhujših nesreč v naših gorah v zadnjih letih. V 300 metrov globokem padcu sta se smrtno ponesrečila alpinista, študenta, 21-letni Damjan Mlekuš in 20-letni Igor Marko iz Ljubljane. Ko sta plezala direktno, najlepšo plezalno smer v 2472 metrov visokem Špiku v Martuljkovi skupini, sta iz še nepojasnjenih razlogov padla ter obležala 300 metrov nižje, pod steno. Padec sta slučajno videla alpinista iz Ljubljane, ki sta o tem takoj obvestila reševalce, katerih akcija je nemudoma stekla. V reševanje je posegel tudi helikopter RSNZ, vendar pa je bilo naprezanje njegove posadke in ostalih reševalcev zaman. Trupla nesrečnih alpinistov je helikopter v večernih urah ponesel v dolino.

DUŠAN JELINČIČ

Izleti na Goriškem

V nedeljo, 17. oktobra, izlet na Učko nad Opatijo, najvišjo goro v Istri. Prevoz z lastnimi sredstvi, odhod ob 8. uri po mejnem prehodu Rdeča hiša na italijanski strani.

V nedeljo, 24. oktobra, izlet na Slavnik, Socerb in Hrastovlje, tudi z lastnimi sredstvi. Urni odhoda bomo javili naknadno. Vabimo vas, da se tega izleta udeležite z otroki.

Člane in prijatelje SPD opozarjamo, naj pohitijo s prijavami za tradicionalno društveno martinovanje, ki bo tokrat v Lipici 14. novembra. Prosimo, da bi se čimprej prijavili, da vemo pravočasno za število udeležencev. Na programu bo tradicionalna tombola, večerja prosta zabava v hotelu «Maestoso».

JOŽICA SMET

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO

KAREL PRUŠNIK - GAŠPER

Gamsi na plazu

40.

OB HRIBERNIKOVEM ČRNIČEVCU

Gozd med Artačem in Šoborom v Obirski je precej zaraščen. Ne steza ne pot ne pelje skozi. Tu smo vedno imeli «javko» ali pa taborišče. V tem lesu je bila tudi moja najprijetnejša postelja. Med dvema smrekama je bila na tleh vdolbina, ki sem jo postlal s praprotjo in hojevimi vejami. Tu ni bilo nevarnosti, da bi se med spanjem zvalil po pobočju. Večkrat smo namreč spali v takih strminah, da smo morali biti vso noč oprti z nogami v deblo. Pogosto smo v spanju zdrsnili niže in se hkrati še z jermeni zapletli med kakšno vejevje ali šotorovje, tako da smo se zjutraj komaj izmotali.

Zaradi tega se vedno rad spominjam varne postelje v Artačevem gozdu. Spal in spočil sem se v njej, kakor da bi ležal na pernici. Tudi drugi tovariši so tod našli podobne vdolbine med smrekami in kadar je polegla četa, je bilo, kakor da se je udrla v tla. Vsi so bili poskriti v jamah in od daleč si videl le gozdno pobočje. Tudi stražar je imel zelo primeren prostor, podoben prižnici, in lahko je pregledal vso okolico.

Tod je bilo tudi naše zborno mesto za okrajno konferenco jeseni 1943. leta. Janez Pohorc, s katerim se že mesec dni nisva videla, jo je primahal z «Zgornje Police». Počakali smo še Župančevo patruljo in ko so se zbrali iz vseh vetrov še naši kurirji, smo odšli k Hriberniku, ki je imel hišo nad Artačevo.

Hribernikovo hišo smo si izbrali zato, ker se je dala zlahka braniti. Tudi družina je bila maloštevilna, nismo jim bili v napoto in radi so nas imeli.

Nateplo se nas je za polno sobo. Hhibernikova družina se je spravila na peč, mi pa smo posedli po klopeh okoli mize.

«Ali ste že slišali o našem stražarju nad Gladko pečjo?» je prav resno in nedolžno vprašal Janez Pohorc. Zanikali smo, on pa je nadaljeval:

«Tisti stražar priteče in zakliče: «Logor je izdan! Bežimo!» Planem kvišku in vprašam: «Kje so?» Mislil sem, da so nas že obkolili. Stražar pa pojasni: «Tamle gori so trije, pa bele nahrbtnike imajo.» Vraga pomislim, Švabi so! Zdrvimo iz taborišča, da vidimo, kje so in koliko jih je. Na porobku nam stražar pokaže pobočje, zaraščeno z redkimi macesni. Res so bili trije. Toda ne Nemci, temveč tri srne, ki so skakljale po pobočju in premetavale svoje bele zadnjice med macesni...».

Soba je odmevala od krohota. Janez je imel vedno na zalogi take cvetke. Ker je vžgala prva, je povedal še drugo:

«V Peci je, kakor veste, dovolj smrek, borov in bukev. Nekoč smo imeli nekega čudaka za kuharja. Pa pride h komisarju in pravi: «Logor bo treba prestaviti...» Že nas je zaskrbelo, kaj naj bi bilo. Najbrž smo izdani in brž planemo vanj, naj nam pove. Kuhar pa prav počasi in tehtno, kakor bi vagal, zine: «I, drv nam je zmanjkalo...» Gledamo ga debelo. Šele čez čas zvemo: kuhar je bil varčen in je že po vsej okolici obral vse suhe veje, zdravega drevesa se pa za noben denar ni hotel pritakniti. In je vztrajal pri svojem in zahteval, naj se premakne vsa četa tja, kjer bo dovolj sušic.»

Ko smo se šaljivemu delu našega sestanka pošteno nasmejali, je Janez vprašal, ali imam pesmarico v roki.

«Vendar veš, da brez nje ne hodim po svetu!» sem mu odvrnil. Brž smo privlekli na dan štiri Aljaževe pesmarice. Za uvod našega kulturnega sporeda smo seveda zapeli našo staro «Nabrusimo kose». Nato pa je France Hribar-Savinjšek, plavolas fant iz Savinjske doline zapel: «Z Gorenjske, oziram se v skalnato stran...» Šorlijev Jozej, zeleni kadrovec, ki me je povezal s partizani v Peci, ga je smeje popravil: «Z Obirja ozrem se v koroške vasi...»

«Lojza bo treba zamenjati!» sem rekel, kajti Lojz je bil dober pevec. Pa se je oglasil Pepi:

«Jaz nisem pevec, sem koj piv'c!»

Pa tudi pivec ni bil prehud. Odšel je, da zamenja stražarja Lojza, med vrati pa je zamrmral: «Jaz imam koj telečji tenor.»

Začelo je deževati in Hribernikov oče se je žalostno oglasil: «Danes bomo imeli malo nedeva...» Žena pa je dodala: «Ker je ravno sv. Matevž pa ker še dež gre...»

Iz torbice sem privlekel piščalko. Intoniral sem pravi dur. Savinjšek in Johan sta pela prvi tenor, Domen in Lojz drugi, basisti pa so bili Janez, Jozej in jaz. Čez dobro uro smo zapeli «Triglav» kakor «tinjske orgle». Tinjske orgle so bile namreč vedno razglašene. Zato je Savinjšek še hodil od pevca do pevca in pilil. Slednjič nam je bilo petje celo samim všeč. Hribernikov oče in mati pa sta si brisala solze.

«Ko ste tako lepo zapeli, vam bom pa pol litra črničevca prinesel,» je rekel oče.

Jozejev brat Domen se je obliznil in pomežiknil Johanu. Johan, ki je poznal domače obirsko blago, saj je bil le četrt ure od tod doma, je takoj posvetil očetovo steklenko žganja in dejal:

«Ta pa je iz črnic, ki so v Obirju zrasle in zorele!»

«Zdaj pa se še kaj pametnega pomenimo,» je predlagal Janez Pohorc. Lozej je v šali užaljeno oporekal:

«Mar to ni pametno, da se kake slovenske pesmi naučimo?»

Savinjšek pa je mislil, da gre zares in je dostavil:

«S pesmijo ne bomo nagnali fašistom strahu v kosti!»

«Ali poznate tisto o muriju in mravlji,» je resno dejal naš Johan. «Ko je muri prišel pozimi mravljo kruha prosit, mu je le-ta odgovorila. «Če si godel poleti, pa pleši pozimi...» Resnega dela se lotimo!»

Najprej smo pretresli politični in vojaški položaj v našem okraju in sklenili, kar je bilo potrebno. Nato pa se je priglasil k besedi Johan: «Ali ne bi malo navrtali preteklost?»

«Ta je bolj zaguljena,» je resno povedal Šorlijev Jozej in začel pripovedovati, kako je šel v Jugoslavijo, kjer je prosil pomoči škofa Rožmana.

Zatem pa se je Johan, ki je tudi bil zeleni kadrovec, potrkal po napol plešasti glavi in dejal:

«Če je tedaj ne bi imel na pravem mestu, bi že zdavnaj pozabil na naše hladne koroške gozdove.»

Johan je govoril počasi, a beseda se mu ni zataknila in poznalo se mu je, da je tri leta živel v Sloveniji. Nadaljeval je:

«Pa tudi tu je nekaj takih Rožmanov. Le da so se poskrili po mišjih luknjah.» Tedaj se je spomnil bivšega Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem in zavpil je, kakor da bi bil na mitingu:

«Vprašam vas, vi drvarji iz Bele, delavci iz Obirske, kmečki fantje iz Remšnika, Lepene..., kaj ste imeli od svoje narodne organizacije? Ali so vas vzpodbujali, da se povežete v izobraževalna društva, da se vključite v pevske zbore ali organizirate planinska društva? Ali ste imeli kak stik z matičnim narodom? Prav gotovo ne. Zakaj? Vam bom jaz povedal...»

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 - 57 23
Naročnina
Mesečno 2.100 lir — vnaprej plačano celoletna 20.500 lir. Letna naročnina za inozemstvo 31.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 2,50 din, ob nedeljah 3.— din, za zasebnike mesečno 30.— letno 300.— din, za organizacije in podjetja mesečno 40.—, letno 400.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 14. oktobra 1976

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22207
Oglasi Trgovski 1 modulus (širina 1 stolpec, višina 43 mm) ob delavnikih 13.000, ob praznikih 15 000.
Finančno-upravni 500, legalni 500, osmrtnice in sožalja 250 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 100 lir beseda. IVA 12%. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ODPOSLANSTVO IZ STRASBOURGA V NAŠI DEŽELI

Evropska skupnost bo zagotovila nadaljnjo pomoč za potresno območje

Po majskem potresu je EGS nakazala naši deželi 37,5 milijarde lir - Napovedane pošiljke prikolic in montažnih hiš - Danes v Trstu srečanje s predstavniki deželne vlade

VIDEM, 13. — Odposlanstvo evropskega parlamenta in Evropske gospodarske skupnosti, ki ga vodi podpredsednik parlamenta lord Bossborough, je včeraj začelo svoj dvodnevni obisk v naši deželi. Z ronškega letališča, kamor je prispelo ob 13.15, je odposlanstvo odpotovalo v Videm, kjer je njegove člane v imenu deželne vlade pozdravil odbornik za krajevne ustanove Bianchini. Kmalu zatem so gostje poleteli z letališča v Campoformidu z dvema helikopterjema na ogled najbolj opustošenih krajev v videmski in pordenonski pokrajini ter se zadržali zlasti nad Huminom, Pušjo vesjo, Osoppom in drugimi uničenimi središči. V večernih urah se je odposlanstvo vrnilo v Videm, kjer si je ogledalo dva kratkometražna filma, od katerih je eden prikazoval potresna območja pred majsko katastrofo, drugi pa razdejanje po njej.

Podpredsednik Evropskega parlamenta Bossborough je po predstavi odgovoril na vrsto vprašanj prisotnih časnikarjev. Dejal je, da je odposlanstvo prispelo v našo deželo, da bi prevzelo od deželnih organov načrte za izvedbo obnovitvenih del, za katera je po majskem potresu Evropska skupnost dala na razpolago prvo pomoč v višini 37,5 milijarde lir. Načrti, ki jih je deželna uprava pravočasno izdelala, se nanašajo na kmetijske infrastrukture, trgovske obrate, električne daljnovode, prometne zveze, industrijske obrate in vodovode. Večji del teh sredstev, in sicer 28 milijard lir, bodo namenili predvidenim izboljšavam v kmetijstvu. Hkrati s tem pa je odposlanstvo sklenilo obiskati potresna območja v Furlaniji - Julijski krajini — je še dejal lord Bossborough — da bi se na kraju samem prepričalo o novih razdejanjih, ki so jih povzročili potresni sunki v septembru. Evropski parlament je že obravnaval vprašanje nove katastrofe, ki je prizadela Furlanijo in sklenil, da bo naši deželi nakazal nadaljnjo pomoč.

Odposlanstvo Evropskega parlamenta in Evropske skupnosti se bo danes ob 11. uri srečalo v Trstu s predsednikom in člani deželnega odbora. Predsednik Comelli bo ob tej priliki podrobneje obrazložil načrte, ki jih deželna uprava namerava uresničiti ob finančni pomoči evropske devetorice. Ob 12.30 se bodo člani odposlanstva srečali s časnikarji, zgodaj popoldne pa bodo odpotovali v Videm, kjer se bodo sešli z izrednim vladnim komisarjem Zamberlettijem. Ob 17.15 pa je predviden odhod z ronškega letališča.

ZA POTREBE POTRESENCEV

72 montažnih hiš v občini Mužci

VIDEM, 13. — Predstavniki deželne uprave so danes dopoldne izročili županu občine Mužci 72 montažnih hiš, ki jih je izdelala tovarna Della Valentina iz Sacila. Montažne hiše bodo začeli postavljati v prihodnjih dneh. V njih bo našlo zatočišče okrog 60 družin, ki štejejo skupno 230 članov. Za brezdomce iz te občine, ki živijo sedaj v raznih šotoriščih, bodo v prihodnjih tednih postavili še nadaljnjih 94 montažnih hiš.

V Trstu so se včeraj sestali predsedniki gorskih skupnosti s področij, ki jih je prizadel potres. Za sestanek je dal pobudo odbornik za delo in socialno skrbstvo Dal Mas, da bi skupno pregledali probleme, ki se nanašajo na socialno pomoč, predvideno za priletne deželane in za ljudi, ki so nesposobni za delo. Odbornik Dal Mas je zbranim obrazložil vsebino novih posegov, ki jih za take primere predvideva deželni zakon štev. 38 iz letošnjega leta.

Strokovnjaki tržaške univerze bodo opravili seizmični in geološki pregled krajev, ki jih je prizadel majski potres. Izsledke pregleda, ki ga bodo znanstveniki opravili po nalogu deželne uprave, bodo nato posredovali Vsedržavnemu svetu za raziskovanja, ki namerava postaviti v naši deželi široko razpredeno omrežje seizmoloških postaj. Pri svojem delu se bo tržaška univerza oslanjala tudi na tržaški geofizični zavod, po potrebi pa bo povabila k sodelovanju tudi znanstvenike mednarodnega slovesa iz tujine.

PALESTINCI IN NAPREDNE SILE PRED KAPITULACIJO

Sirska ofenziva - konec prizadevanj za politično rešitev libanonske krize

BEJRUT, 13. — Štiriindvajset ur po začetku sirske ofenzive v južnem Libanonu, se je začel še drugi napad, pred katerim gre zabeležiti ostro topovsko obstreljevanje mestec Bhamdun Aley in Chanay, ki ležita nekoliko južneje od ceste, ki drži v Damask. Palestinci trdijo, da je cilj sedanjih vojaških operacij Sircev zasesti mestece Aley, ki ga desničarji imajo za eno najvažnejših palestinskih oporišč.

Tudi položaj mesta Sidon je kritičen, saj so Sirci že tako blizu, da je pristanišče v dometu njihovih topov. Desničarski dnevnik «Al Amal» trdi, da je sedanji cilj Sircev samo zasedba palestinskega taborišča, ki leži v kristjanskem delu mesta. Predstavniki palestinskega osvobodilnega gibanja pa trdijo, da bodo sirske čete odnehale samo takrat, ko bodo zasedle vsa štiri velika mesta se pravi Bejrut, Tripoli, Sidon in Tir.

Sedanja ofenziva je očitno dala zadnji udarec poskusom, da bi dosegli politično rešitev libanonskega vprašanja. Posebni odposlanec Arabske zveze je s tem v zvezi dejal, da so ponovno srečanje med Sirci, Libanonci, Palestinci in predstavniki Arabske zveze odložili za nedoločen čas. Palestinske in napredne sile nimajo nobene možnosti, da bi sedanje sirske napade odbile, saj so Sirci nadmočni tako v količini kot v kakovosti orožja. Po mnenju političnih opazovalcev si hoče Sirija zagotoviti nadzorstvo nad čim večjim delom Libanona, da bi lahko zavrnila pritiske Saudske Arabije, ki je odločno proti hegemoniji Sirije v tem delu Bližnjega vzhoda.

CARTAGENA, 13. — Kolumbijski list «El Bogotano» piše, da je dospel v Cartageno mednarodni terorist Carlos, ki naj bi v družbi dveh žensk ter izvedenca za razstreliva pripravil atentat na španskega kralja Juana Carlosa, ki je tam na uradnem obisku.

GOSPODARSKO PISMO IZ LJUBLJANE

Izredno dinamična rast slovenskega gospodarstva v zadnjih dveh mesecih

Kljub vsemu ne bodo v letošnjem letu dosegli načrtovane letne rasti, ki je bila nekoliko preveč optimistično planirana

LJUBLJANA, 13. — *V slovenskem gospodarskem življenju v septembru ni bilo bistvenih sprememb, ne v kvalitativnem, niti v kvantitativnem smislu. Gospodarske tendence, ki so bile vidne že v juniju, so se sicer z nekoliko zmanjšano močjo nadaljevale tudi v dopustniških mesecih, v preteklem mesecu pa so bile dokončno potrjene. Recesivna gibanja v jugoslovanskem, prav tako pa tudi slovenskem prostoru, ki so bila prisotna v lanskem in prvi polovici letošnjega leta, so, kakor kaže, dokončno premagana. Dinamika gospodarske rasti, zlasti rasti industrijske proizvodnje, ki ni dosegla niti lanskoletnega nivoja, je pričela v zadnjih dveh mesecih nekoliko oživljati. Industrijska proizvodnja devetih mesecev, je tako presegla lanskoletno proizvodnjo za 0,8 odstotka. Povsem jasno je, da načrtovane letne rasti v letošnjem letu ne bomo dosegli, saj je bila 6-odstotna rast očitno nekoliko preveč optimistično planirana. Prvo leto srednjeročnega plana razvoja v obdobju 1976-80, ne bo v bistvenejši meri pripomoglo k močnejši industrijski rasti in s tem k splošnemu razvoju proizvodne aktivnosti. Vendar pa je po drugi strani tudi očitno, da je moralo priti po nekajletni zelo visoki dinamiki industrijske proizvodnje do zastoja, k čemur je prispevala svoj delež tudi gospodarska recesija v vsej zahodni Evropi. Določene strukturne neusklajenosti v slovenski industriji, ki so bile v obdobjih močnega razvoja sicer manj opazne, so se v lanskem in letošnjem letu zopet prikazale z nezmanjšano ostrino. Slovenska industrija se je v prejšnjih letih razvijala zlasti v predelovalni smeri, ki je v glavnem slonela na uvozu reprodukcijskega materiala iz konvertibilnega področja. Če k temu dodamo še skoraj obvezno uvoženo tehnologijo, torej tudi know-how, je jasno, da je relativno močan vzpon industrijske aktivnosti slonel le na rahlih kvalitetnih osnovah. Oziroma, kakor bi lahko še dodali: uvoz tehnologije in opreme, ki je bil nujen v začetnem obdobju industrializacije, kasneje ni prerastel v kvaliteten vzpon, zato je tudi eden izmed poglavitnih poudarkov v sedanjem srednjeročnem razvoju SR Slovenije, prestrukturiranje slovenske industrije. Bazična industrija bo morala zavzeti pomembnejše mesto v razvoju, zlasti pa tisti del bazične industrije, ki sloni na domačih surovinskih virih. S tem v zvezi se bodo usmerjala tudi investicijska sredstva, bančni krediti oziroma celotna prioritetna politika gospodarskega razvoja.*

Med pomembnejšimi industrijskimi panogami so v letošnjih treh kvartalih (v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta), zabeležile vidnejše rezultate le naslednje industrijske panoge: kemična (povečanje za 3 odstotke), papirna (+ 4 odst), usnjarsko-obutvena industrija (+ 3 odst.), gumarska (+ 7 odst.) in tobačna industrija (+ 12 odst.). Pod lanskoletnim nivojem količinskega obsega industrijske proizvodnje pa so še vedno črna metalurgija, industrija gradbenega materiala, tekstilna industrija. Najpomembnejši industrijski panogi: kovinska in elektroindustrija, pa sta šele v septembru dosegli enak nivo, kot v preteklem letu. Kakorkoli, pa lahko zaključimo, da so rezultati industrijske proizvodnje v septembru precej ugodni, le da so bili pretekli meseci meseci s prenizko startno osnovo. Rezultati raznih konjunkturnih poročil govore o splošnem zaupanju in optimizmu slovenske industrije v še nadaljnjo prosperiteto, tako v smislu naročil, kakor tudi likvidnosti gospodarstva, čeprav zaenkrat le za nekaj prihodnjih mesecev. Likvidnost, ki je bila v preteklih letih često predmet različnih ukrepov tekoče ekonomske politike, ki naj bi pripomogla k izboljšanemu stanju plačil, je po aprilskem ukrepu o takojšnji zagotovitvi plačil, izdatno okrepljena. Kljub skoraj dveletnim pripravam gospodarstvenikov na ta prehod in s tem tudi na večjo uporabo plačilnih instrumentov, kot sta menica in ček, pa nov način plačevanja še vedno ni popolnoma uspel v življenju. Uporaba menic se je sicer razmahnila v polni meri, vendar se nato ta menica ne prenaša več naprej, torej kot plačilo naslednjemu upniku Kroženje denarja (papirnatega), je tako okrnjeno, potrebno bo še nadaljnje aktiviranje Narodne banke in poslovnih bank, zlasti v smislu urejenega eskontiranja in reeskontiranja menic.

Gradbeništvo, ki je sicer izrazito propulzivna panoga ekonomske dejavnosti, je v letošnjem letu, v skladu z ostalimi negativnimi gibanji v dinamiki, zabeležilo le skromne rezultate. Konec avgusta je zaposlovalo za 3 odstotke manj delavcev, kakor v enakem mesecu lani, v osmih mesecih letošnjega leta pa so delavci, ki so zaposleni v tej dejavnosti, opravili za 4 odstotke manj delovnih ur, kakor v enakem obdobju lanskega leta. Zaključek nekaterih večjih gradbenih del v letošnjem letu je seveda prispeval svoj delež v zmanjšani aktivnosti, manjša pa je bila tudi gradbena aktivnost naših delavcev na gradbiščih v tujini, čeprav so bili rezultati v drugem četrtletju ugodnejši.

Gradnja stanovanj se bo morala v prihodnjih štirih letih izdatno okrepiti, če bomo hoteli doseči zastavljeni cilj: 65.000 novih stanovanj do 1980. leta. Družbeni sektor bo moral nositi glavno težo pri teh prizadevanjih, saj naj bi družbeni sektor gradbene operative zgradil v tem obdobju 70 odst. vseh stanovanj. Kljub temu pa je izgradnja novih stanovanj v privatnem sektorju še vedno precejšnjega pomena, pri tem pa naj bi pomagali tudi sproščeni krediti bank za nakup gradbenega materiala in krediti organizacij združenega dela. Promet v trgovini na drobno je v devetih mesecih narastel za 14 odstotkov, istočasno pa so porastle tudi cene za 10,4 odstotka. Promet v trgovini na drobno torej realno bistveno ni narastel, še manjši pa je dejanski porast v trgovini na debelo. Ob vrednostnem porastu prometa za 4 odstotke, je istočasno tudi porastel cenovni kazalec za 6,8 odstotka, tako da lahko govorimo celo o zmanjšanem realnem prometu v prvih devetih mesecih v primerjavi z enakim obdobjem lani v grosistični trgovini. Vzrokov za takšno stanje je nedvomno več, eden izmed poglavitnih pa je nedvomno v sami trgovini, ki ni bila pripravljena prevzeti rizika prodaje v preteklih mesecih in je potrošnikom ponujala le tiste artikle, po katerih je bilo povpraševanje izredno močno. Res pa je po drugi strani, da je bilo povpraševanje potrošnikov zelo oslabljeno, čeprav so osebni dohodki v tem obdobju rastli kljub slabi gospodarski situaciji, z nezmanjšanim tempom. Podatki o izplačanih osebnih dohodkih v septembru za delavce, ki so zaposleni v družbenem sektorju, nam govore o skoraj 15-odstotnem dvigu, v primerjavi z letom poprej. Tako je poprečni mesečni osebni dohodek v avgustu znašal že 4056 din, kar predstavlja ob le nekaj nad 8 odstotnem porastu življenjskih potrebščin, zvečano kupno moč prebivalstva. Pa vendar se tako povečana kupna moč skoraj do septembra ni odrazila na oživitvi celotnega povpraševanja prebivalstva in se je v večji meri registrirala pri porastu hranilnih vlog.

Masa osebnih dohodkov se je v letošnjem letu kar izredno povečala, če omenimo pri tem še porast zaposlovanja delavcev v družbenem sektorju. Konec septembra, je bilo v Sloveniji zaposlenih za 3 odstotke več delavcev, kakor v enakem mesecu lani, v absolutni številki pa je to že več kot 685 tisoč delavcev. Žal pa je zaposlovanje neposredno produktivnih delavcev v gospodarstvu spremljal še večji porast zaposlovanja v negospodarstvu, zlasti pa v družbenih in državnih službah (porast za skoraj 10 odstotkov), pri čemer prognozirajo za september še 0,7 odstotni porast. Takšna gibanja na področju zaposlovanja v negospodarstvu, pa so seveda v popolnem neskladju z letošnjim planom razvoja, saj še dodatno bremene gospodarstvo, katerega marsikatera panoga je že v precej težkem položaju. Informacije o proizvajalčevih cenah govore sicer o izredno nizki rasti, vendar je takšno stanje marsikje le prehodno in administrativno omejeno. Prihaja celo do takšnih absurdov, da industrija s proizvodnjo ne pokriva več lastne cene in torej v določeni meri proizvaja z izgubo. Prav to področje bo potrebno že sedaj čimprej urediti, saj je položaj posameznih gospodarskih panog skozi omenjeno prizmo neenak in ekonomsko neutemeljen.

K. B.

PRED POSLANSKIMA KOMISIJAMA ZA PRAVOSODJE IN ZDRAVSTVO

Razprava o uzakonitvi splava se nadaljuje prihodnji teden

Včeraj poseg komunista G. Berlinguerja in republikanca Del Pennina - KD še ni predložila lastnega predloga

RIM, 13. — Na skupnem zasedanju komisij za pravosodje in zdravstvo v poslanski zbornici se je dopoldne pričela razprava o zakonskih predlogih za uzakonitev prekinitve nosečnosti. Teh je bilo doslej predloženih osem. O kočljivem vprašanju sta poročala komunist Giovanni Berlinguer in republikanec Antonio Del Pennino, nakar je poslanski zbor sklenil, da se obravnava nadaljuje prihodnjo sredo. Dan poprej, torej v torek, bosta vsekakor predsedstvi omenjenih komisij določili rok razprave ter se hkrati domenili glede vprašanja, ali naj brez nadaljnjega sprožita splošno obravnavo problema, ali pa naj pride do takojšnje ustanovitve ožjega odbora za uskladitev predloženih zakonskih ukrepov.

ZAPOZNELO POVIŠANJE

Georgea Waskingtona, prvega predsednika Združenih držav Amerike, so danes povišali v generala s šestimi zvezdicami, kar je najvišji čin v ameriški vojaški hierarhiji. Povišanje, ki prihaja z zamudo 177 let, je omogočil poseben zakon, ki ga je podpisal predsednik Ford in ki je naletel na dokajšnje težave v kongresu. Čin generala s šestimi zvezdicami je parlament ustanovil leta 1799, moral pa bi ga prejel general Waskington, ko bi prevzel poveljstvo vojaških operacij proti Francozom. Vojne proti Franciji ni bilo, predsednik Adams zakona ni utegnil podpisati, general Washington pa je medtem umrl, tako so na vso zadevo pozabili. Birokracija pa je nadaljevala svojo pot in včeraj je predsednik Ford končno podpisal odlok o povišanju prvega ameriškega predsednika.

Giovanni Berlinguer je na kratko analiziral vsebino zakonskih predlogov o delni sprostitvi splava. Priznal je ženski svobodno izbiro glede spočetja in hkrati obsodil načelo, po katerem naj bi prekinitev nosečnosti pomenila tudi učinkovito sredstvo za načrtovanje rojstev. Obregnil se je tudi zoper demoproletarski predlog, po katerem naj ne bi bila prekinitev nosečnosti v nobenem primeru kazniva, češ da je pretirano «liberalizacijske narave». Govornik je ponovil komunistično načelo, da sme priti do splava v prvih treh mesecih nosečnosti, vendar le, če utegne porod škoditi zdravju nosečnice; sicer naj bo njena izbira v tem smislu svobodna, kolikor mora nositi vso odgovornost za takšen korak izključno ženska. Berlinguer je pripomnil, da bo treba celotni postopek čimbolj poenostaviti ter zlasti preprečiti, da bi prišlo pri tem do raznovrstnih špekulacij.

Republikanec Del Pennino pa je poleg drugega poudaril brezplačnost prekinitve nosečnosti, ki bi se morala izvrševati izključno v javnih zdravstvenih ustanovah. Republikanci, kakor tudi socialisti, liberalci in radikalci predlagajo, naj bi bil splav mogoč poleg v bolnišnicah in za to pooblaščenih zdravstvenih domovih tudi v ginekoloških posvetovalnicah in ambulatorijih, komunisti in socialni demokratje pa možnost tovrstnega posega omejujejo le na bolnišnice in druge zdravstvene ustanove z ustreznim pooblastilom. Del Pennino je predlagal čimprejšnje soočanje o tem problemu s krščanskimi demokrati, ki še vedno niso predstavili lastnega predloga o prekinitvi nosečnosti.

DURANGO, 13. — Tukajšnji prebivalci so zahtevali od župana, naj odločno protestira pri poveljstvu tako imenovane civilne garde, ker se je pet njenih članov udeležilo škvadrističnega pohoda, med katerim so skupno s skrajno desničarskimi elementi raztrgali baskovsko zastavo. V nasprotnem primeru bodo Baski ostro reagirali.

Početje «civilnih gardistov» le še potrjuje vezi med njimi in fašističnimi tolpami, ki zadnje čase ustrahujejo španske demokrate.

DETROIT, 13. — Uslužbenci avtomobilske družbe Ford Motor Co., ki jih je okoli 170.000 (porazdeljenih v 102 tovarnah na vsem ozemlju ZDA), so sprejeli novo triletno delovno pogodbo. Ta predvideva med drugim zvišanje urnega prejemka od zdajšnjih 6,84 na 25—35 stotink dolarja in podaljšanje letnega dopusta za 12 dni po prvih treh letih zaposlitve. Do ustreznega sporazuma je prišlo po štiritedenski stavki.

VAL NEURIJ NAD ITALIJO ŠE VEDNO NI POJENJAL

Slabo vreme nov hud udarec za žrtve majskega potresa

Povodnji težko prizadele prebivalstvo Furlanije - Julijske krajine - Plima v Benetkah - Škoda zaradi strel - Posledice gradbene špekulacije v Neaplju

VIDEM, 13. — Izredno slabo vreme, ki je v zadnjih dneh zajelo prostrane predele države od Furlanije - Julijske krajine do Lombardije, od Piemonta do Ligurije ter od Lazia do Campanie ter še niže, nikakor ni pojenjalo. V resnici se je škoda zaradi silnega deževja, strel, povodnji in zemeljskih usadov ter plazov še znatno povečala.

V okolici Čedada so zaradi nenehnega deževja številni vodni tokovi prestopili bregove in poplavili okoliške obdelane površine, pri čemer so pač povzročili občutno škodo. Nedaleč od Cerneglonsa pa bi skoraj nastala tragedija, ki jo je preprečila le hladnokrvnost prizadetih: z jabolki natovorjeno vozilo in potniški avtomobil sta zapeljala čez strugo hudournika ravno v trenutku, ko se je po njej privalila velikanska količina vode; voznika sta pravočasno skočila iz vozil in po dokajšnjih mukah priplavala do brega, medtem ko je potniški avto voda potisnila več sto metrov niže po strugi (kolesje tovornjaka se je pa nekje zagozdilo, tako da so gasilci vozilo po precejšnjem trudu vendarle potegnili na kopno).

Sploh pa je tako rekoč vso Furlanijo zajelo hudo deževje, ki je povzročilo vrsto povodnji. Težak je bil položaj seveda v prvi vrsti za prizadete po potresih, ki bivajo v šotoriščih, vsakovrstne naplavine so namreč vdrle v njihove šotore in ponekod je bila celo nevarnost, da se šotori zrušijo. Gasilci so skušali nesrečnikom pomagati, kakor je le bilo mogoče, tako so jim n.pr. stavili na voljo večje gumijaste čolne in dvouporabna motorna vozila, taka pač, ki lahko tudi plujejo. Zadnja neurja so torej le še dokazala napako, ki je bila storjena s tem, da se prizadete množice po tragediji zaradi potresnih sunkov niso preselile v varnejša, se pravi trdnejša bivališča.

Slabo vreme je ondod hkrati močno zavrlo postavljanje tako imenovanih zložljivih (prefabriciranih) hišic za ljudi, ki so po majski katastrofi ostali v rodnih krajih (v obalna turistična središča ter na območje Ravascletta se jih je doslej preselilo približno 33.000, ki pa so se znašli pred novimi težkočami, namreč pred problemom stanovanjskega ogrevanja zaradi hude vlage).

Svojevrstne posledice je neugodno vreme povzročilo v Benetkah, čeprav ne gre pri tem za posebno novost. Beneške uličice («calli») je zajel val plime, ki je kajpak ustvaril med prebivalstvom vrsto nevšečnosti. Pojav je svojevrsten le v toliko kolikor je do njega v tekoči sezoni prišlo danes prvič. Ravnatelj občinskega zavoda za napovedi o plimi prof. Giordano Soika ga je obrazložil z okoliščino, da je jugovzhodnik («široko») z brzino 25 - 28 km na uro neobičajno silovito potisnil jadranske vode proti severu in tako povzročil plimo. Kot kaže, je veter pozneje nekoliko pojenjal, kljub temu pa je voda še narastla.

V milanski pokrajini je reka Seveso ponovno prestopila bregove, kar je v severni okolici velemesta povzročilo precejšnje povodnji (voda je bila ponekod visoka celo 30 cm).

Precej hudo je bilo tudi v turinski pokrajini, tako zlasti na območju Chivassa, kjer je eden od številnih zemeljskih usadov povzročil zrušenje droga za električno oz. telefonsko napeljavo; drog je strmoglavil na gostilno v predmestju San Sebastiana Po, vendar ni bilo ranjenih.

Iz Neaplja pa je prišla vest, da so včerajšnjo 12 m široko in 40 m globoko vrzel na Ul. Domiziana povzročili nenavadni premiki podzemeljskih plasti, do katerih je prišlo zaradi nesmotrne ureditve grezničnega omrežja bližnjega kompleksa stanovanjskih poslopij. Očitno gre torej za nov primer škode, ki jo lahko povzroči neodgovorna gradnja stavb oziroma špekulacija.

Splošna stavka v turinski pokrajini

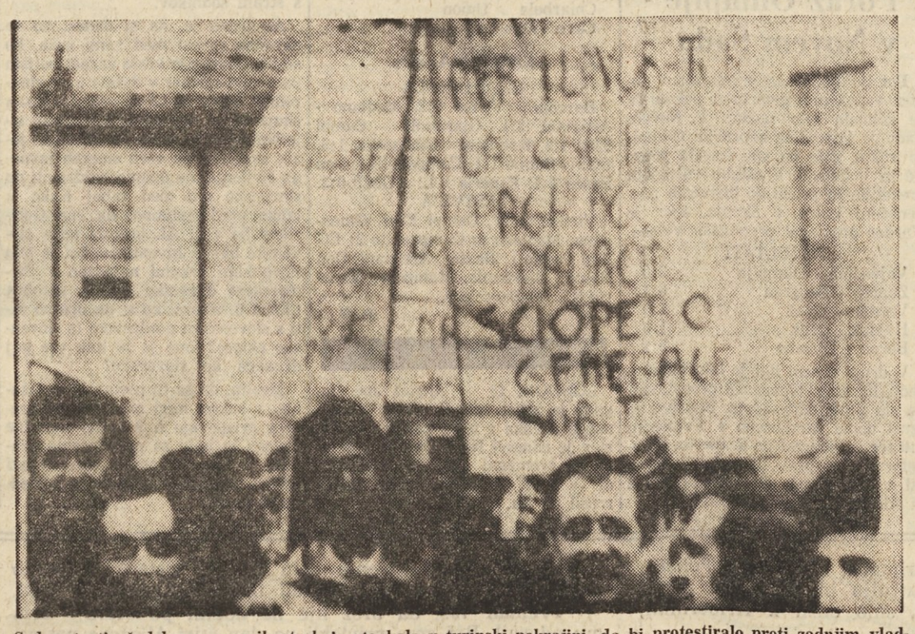

Sedemsto tisoč delavcev raznih strok je stavkalo v turinski pokrajini, da bi protestiralo proti zadnjim vladnim ukrepom (Telefoto ANSA)

zakon ščiti druge ne pa tebe in tvoje drage

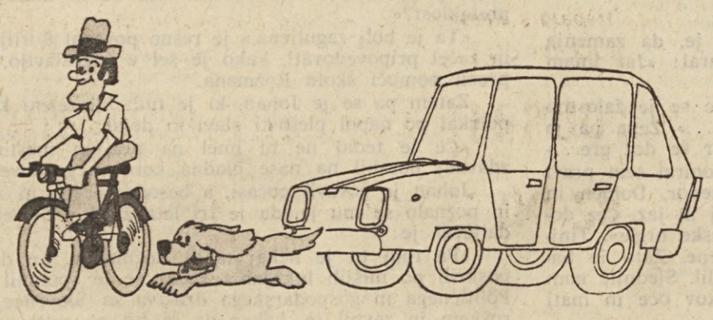

OBVEZNO ZAVAROVANJE (ZAKON 990)

zavarovanje je obvezno
samo za škodo,
ki jo otrpijo tretje osebe, ki se ne vozijo v avtomobilu, njihove stvari in živali

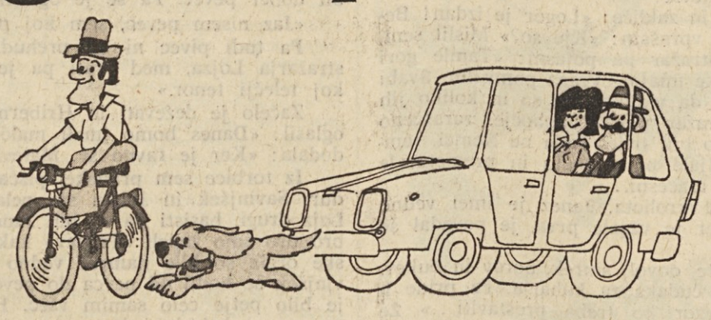

JAMSTVO R.C. ZA TRETJE OSEBE, KI SE VOZIJO V AVTOMOBILU (NEOBVEZNO)

velja samo za tuje osebe:
izključeni so zavarovanec,
voznik in njuni svojci

ZAVAROVALNA POLICA AS **AUTO SICURA VAREN AVTO**
s skromnim izdatkom dopolnjuje zavarovalno polico R.C.:
jamči **vse** potnike v avtomobilu vključno
zavarovanca, voznika in njune svojce.

Lloyd Adriatico
ASSICURAZIONI

poiščite v "PAGINE GIALLE" pod geslom "ASSICURAZIONI" agencijo Lloyd Adriatico, ki Vam je najbližja.